

ÉLETTÜNK

XVI. évf. 2. szám (16. Jahrg. Nr. 2)

Az európai magyar katolikusok lapja

1984 február

„Hol van öcséd, Ábel?”

P. VERENFRIED VAN STRAATEN VISSZATÉRT

(Gen. 4, 5-13) „Az Úr letekintett Abel áldozatára, Kainéra pedig nem. Mire Kaint elöntötte a forráság és tekintetét leszegte. Nemde, ha helyesen cselekszel, szabadon föltekinthetsz, ha helytelenül, ott leselkedik az ajtóban a bűn démona? ... Kain erre kibívtta Ábelt a mezőre, megragadta és agyonütötte.

Az Úr erre így szólt Kainhoz: Hol van öcséd Ábel? – Kain azt felelte: Nem tudom. Tán őrzője vagyok öcsémnek? – Az Úr így szólt: Mit tettél? Öcséd vére hozzám kiált a szántóföldről. – Úgy átkozott vagy és elűzlek a földről, amely beitta öcséd kezéd által kiontott vérért. A föld, ha műveled, se hoz termést többé. Őzött földönfutó leszel ezután. – Kain azt felelte az Úrnak: Túl nagy az én bűnöm ahhoz, hogy elviselhetném.”

Január 14-én, szombaton este, megtelt a müncheni Mariendóm emberekkel. Hosszú idő után újra szerepelt P. Werenfried van Straaten, az „Egyház ügyvédje”, és legeredményesebb „koldusa”. Az a hír járta már, hogy beteg és világhírű művét: „Kirche in Not”, rábízta az utódokra. Nagy oka lehetett annak, hogy újra kezébe vette a vándorbotot, ebben az esetben két mankóját, és eljött Münchenbe, a bajor fővárosba, „koldulni”. Ő maga így beszélt el: „Két súlyos operációból való fölépülésem jel számomra, hogy az Istennek még szüksége van rám, még egy megnyomorodott páter Werenfriedre is. – Tovább kell „koldulnom” és nektek kellemetlenkednem. A mankók, ne ijesszenek meg senkit. Páter Werenfried megrokkant, de nem tört meg”.

„Harmincöt évvel ezelőtt neveztek el engem „Speckpáter”-nek, mert 3000 háztiszákos (menekült és éhező) német papnak és éhező hazájuknak szalonáért koldultam... Azóta bejártam minden országot, ahol az Istenfia könnyezik. Mert minden menekültben a könnyező Krisztust láttam meg és próbáltam könnyeit fölszárítani. – Soha nem volt az az illúzióm, hogy minden könnyet fölszáríthatok. Én csak a kereszt súlyát próbáltam lehetőleg sok vállra áthelyezni. Megpróbáltam a súlyát megosztani abban a háborúutáni, keserű, gyűlölettől teli atmoszférában. Emberfeletti feladatnak látszott, de nekibátorodtam amikor láttam, hogy Hollandiában és Flandriában mennyi a segíteni akaró jó ember, akik csak a segítségre szoruló embert látták a volt ellenségben.

Ez bátorít föl arra, hogy ma is, a jelenlegi gazdasági krízisben, személyes nélkülözés árán is hajlandók lesztek a kereszt terhére megosztani.

Akkor 14 millió szülőföldjéről elűzött vagy menekült német állt itt Németországban összezsúfolva, és várta a testvéri jobbot. Maga a szám kihívás volt a jóakarató és tisztaszívű emberekben arra, hogy segítsenek. Ezek a szenvedő emberekben valóban meglátták Krisztust és megindult szívük a segítségére.

Ez a helyzet ma is, amerre csak nézünk. Köröskörül milliók elnyomva, hatalmasul, börtönökben vagy szabadság nél-

kül. A rossz: az üldözés, gyilkosság... nem Istentől származik, hanem a rossz inkarnációjától jön, a Sától. Kaintól jön, akinek a történetét az előbb hallottatok. – Eltekintve a Kain-jegytől, négy vonást látok Kainban, amik jellemzik őt: 1. rossz volt a lelkiismerete; 2. Istentelen (ateista) volt; 3. konok és kemény-szívű volt, Isten szava lelkét már meg sem érintette; 4. minden brutalitása mellett,

izmus) a végén mindig az embertestvér elleni bűnhöz vezet...

ÁBEL A TÖRTÉNELEMBEN

A föld beitta Ábel vérért. – Egyszer majd az Istenember vérért issza be, amelynek nincs földszaga, hanem égi, engesztelő. Ebben az üdvösségvalóságban élünk mi ma.

Számunkra egy új Szövetség hirdető-

AZ ESZTERGOMVÁRI MADONNA

Az elmúlt év október 30-án ünnepélyesen helyezték el az esztergomi bazilika Bakócz-kápolnájában az „Esztergomvári Madonna” viszontagságos történetű, legutóbb restaurált kegyképét. A Mária-képet 1595-ben, amikor Esztergom átmenetileg visszakerült magyar kézre, Pozsgai János plébános helyezte oltárra. Időközben a kép eltűnt és csak 1700-ban találták meg. Jelnek vették: a Szűzanya nem hagyja el Magyarországot.

gyáva volt, félt, hogy őt is agyonütik. – Kainnak ezt a négy jellemző tulajdonságát megtaláljuk a mai ateista kommunizmusban. A vörös zászló ott lobog a fél világon és a kommunizmus készül leigázni az egész földet. Megszállta fél Európát, Keletet és a Harmadik Világot, titokban ott van minden felforgató tevékenység mögött. És a földek, amelyeket leigázott, nem hoznak termést, mindenütt nélkülözés jár a nyomában és mégis mint eszközt az isteni büntető igazságnak, túri az Isten.

Kain tehát nem a múlté. Megrendítő történetét az Isten azért hagyományozta át az utókornak, hogy személyében és sorsában megláttassa azt a teológiai igazságot, hogy az Isten elleni bűn (ate-

je és hordozója Jézus. – Nemcsak Kain, hanem Ábel is köztünk él tovább. „Hol van testvéred, Ábel?” Ez nemcsak a gyilkosnak, Kainnak szól, hanem mindannyiunknak. Hitelünket mint igaz emberek és keresztények veszítjük el teljesen, ha ebből az emberi felelősségünkől próbáljuk kibeszélni magunkat, és úgy tenni, mintha nem volnánk őrzői testvérünknek, Ábelnek. Mert a mi testvérünk minden ember, akiben Krisztus szenved. Hány embertestvérünkben ismétlődik és újul meg az Olajfák-hegyi agónia, a teljes elhagyatottság! Pilátus kínzókamrában minden országban ma is megostorozzák az embertestvért, ott, ahol diktátorok, széttaposva a jogot és szabadságot, úgy bánnak vele, mint az állattal... Ma is

töv'skoronát hord, amely a koncentrációs táborok ezer és ezer tuskésdrótjából van fonva. Ma is ott hever a kereszt súlya alatt összetörve és szemével hiába keresi és könyörög Veronika kendőjéért és Cirenei Simon segítő válláért. – Egyedül hagyjuk. Mert a hivatáshiányok miatt nem tudunk senkit adni, aki elkísérje a keresztúton, a „Via Dolorosa”-n. A keresztje fölemelkedik az Archipelag Gulag-ban éppen úgy, mint a Szahel-zónában...

A mi testvérünk, Ábel, volt Mindszenty József bíboros is. Nemcsak a Vasfüggöny-mögötti Kain, hanem a Nyugat is nagy igazságtalanságot követett el vele szemben. Itt nálunk is úgy állították be őt, mint egy öreg, megátalkodott „hercegprímást”, aki a maga konzervatív fölfogásával az Egyházat kompromittálta. Pedig ő valójában csak a hitet védte és a szabad vallásoktatásért harcolt. Nem a latifundiumok fájtak neki, hanem az ifjúság elkereszténytelenedése. Az ő konfliktusa a kommunista rezsimmel nem neki, hanem a kommunista taktikának volt tulajdonítható, amely mindenkit, aki a vallás szabadságáért sikra szállt, reakciónak és a szocializmus ellenségének bélyegzett meg. Aki pedig a kommunista támadásokkal szemben védekezett, azt háborús uszítónak állítják be. – Ideje már, hogy Mindszenty bíborost rehabilitálják!...

1983 szeptemberében a belga püspökök egy táviratot kaptak Beirútból: „Ezer embert gyilkoltak meg keresztény hitükért. 150 plébániánk közül 64-et kifosztottak. Kolostoraink és intézményeink fölperzselve. Tíz nap alatt 500 öreget, asszonyt és gyermeket, mészároltak le azért, mert keresztények. 30 papunkat gyilkoltak le, egyeseket átmetszett torokkal találtuk. Tízezer menekülő keresztényt elfogtak. Fanatikus mozlemek őrzik, akik megtagadnak minden segítséget.”

A NYUGATI HIPOKRÍZIS

Sajnos, ezen a téren Nyugaton is sok a baj. És ebben nagy szerepe van a „béke-mozgalmaknak”. Mert régóta tudott dolog, hogy békemozgalmakat, fölvonulásokat, kommunisták rendeznek. – Azt is elfelejtették elmondani a béketüntető, hogy az amerikaiak kivonulása után Vietnámból, több mint két millió embert öltek meg a kommunisták, vagy tettek földönfutókká. Azt is elhallgatták, hogy a világ egyik legszegényebb államában, Pakisztánban, 1979 óta több mint három millió menekült él Afganisztánból. – Ezek a békemozgalmak erről nem beszélnek. Miért? Mert Moszkva 5. hadoszlopához tartoznak. – Azok, akik fegyvernélküli békére spekulálnak és a félelemre, azok a vörös armáda fölvonulását készítik elő. A legtöbb szóvivőjüknek két arca van: míg a béke mellett tüntetnek, a gyilkosságot propagálják az anyaméhben. Minden idők legnagyobb világháborúja folyik ma a tehetetlen megnemszületett magzat ellen. – Ez a vég kezdete! Mert ha millió édesanya büntetlenül megölheti méhében a gyermekét, nincs semmi

(Folytatás a 2. oldalon)

A terézvárosi templomban

„Ma este, Karácsony szent estéjének közeledtével, az elvált házaspárok lelki sebeire szeretnék enyhítő balzsamot csepegtetni, akiknek a szívéből nem egyszer fakad fel a szemrehányás szava az Egyház felé: 'Első házasságunk pokollá változott. A másodikban harmonikusan, egymást becsülve élünk, gyermekeinket vallásosan neveljük. Miért tilt el bennünket az Egyház attól, hogy a gyónásban kitárjuk megkínzott lelkünket? Miért kell a Szentáldozás idején könnyes szemmel, szinte kiszaladni a templomból, mert nem állhatunk be az áldozók sorába. Miért ilyen kegyetlen az Egyház velünk szemben?'

Kedves megsebzett-lelkű testvéreink, ezekben a percekben szeretném megfogni a kezeteiket és elmondani, mit üzen Nektek a Szentséges Atya... A Pápa külön foglalkozik az elvált és újra házassodott hívőkkel: Sürgetve buzdítja a lelképásztörőket s az egész hívőközösséget, hogy támogassák az elváltakat. Gondoskodásukkal és szeretetükkel óvják meg őket az Egyháztól való elszakadás érzésétől. Hiszen, megkeresztelt emberek ők is, részesei az Egyház életének és részt is kell venniük abban”.

Igy beszélt december 18-án este a Terézvárosi templomban Lékai László bíboros primás azokhoz a magyar családokhoz, akik első házasságukban hajótörést szenvedtek.

(Új Ember)

A háttér

Egy ifjúsági csoport vezetői ki akarták ragadni a fiatalokat a modern élet sivárságából és vigasztalanságából. Ifjúsági szentmiséjüket a következőképpen kezdték meg: néhányan a következő feliratokkal jelentek meg: „Rakéták”, „Szívátültetés”, „Elektronika”, „Tudás”, s az utolsó egy felkiáltójelet hordott. A másik oldalon más táblák jelentek meg: „Szeretet”, „Az élet értelme”, „Jövő”, „Életöröm” feliratokkal. A kis menetet egy óriási kérdőjel zárta le. Mindkét csoport találkozott közepén, mert mindegyik útját elzárták a másik irányba haladók.

Ez a kis epizódus megvilágította azt a tényt, hogy az első pillantásra csodálatosnak tűnő technikai fejlődés mögött a félelem, a tanácstalanság, reménytelenség, a szeretet hiánya és az élet értelmének fokozódó bomlásba merülése korunk emberét mindinkább hatalmába keríti.

Létünk kérdőjelét egy 15 éves fiú így fejezte ki: „Életem értelmetlennek tűnik. Ha kapok is helyet egy szakma elcsúsztatására, dolgoznom kell egész életemben, hogy élhessek, este megiszom egy pár üveg sört és egyszer meghalok. Hol itt az élet értelme?” A fejlődés elvette az élet titkát, s egyben az értelmét is. A — majdnem — mindent tudó

Különös hangulat borongott a zsúfolásig megtelt templomban. És különös érzés facsarta össze a szíveket. Nagyon sok volt a könnybelábadt szempár ezen az estén a Terézvárosi templomban.

Mindenki érezte a Szentatya különös szeretetét és együttérzését és azt is, mennyire szeretne segíteni rajtuk, az Egyház szívére ölelni őket, mint a többi házassókat. De az első szentségi házasság tragikumát ő sem tudja megnelelté tenni. Az érvényes keresztény házasság fölbonthatatlansága neki is megköti a kezét, éppen úgy, mint ahogyan megköti a házassókat. „Amikor a házasság szentségén keresztül Ti az oltár előtt első házastársatokkal kezet nyújtottatok egymásnak, akkor, abban a pillanatban Te, férj, megkaptad Krisztus vonásait a lelkedben, az örökös szeretet vonásait... — Te fiatalasszony pedig, a Te lelkeden az Egyház szépsége ragyogott fel és benne a Krisztus iránti odaadás is...” Ezért a Szentatya is csak imádkozni tud az elváltakért és vigasztalni: „Az Egyház imádkozik az elváltakért, megerősíti őket, s mint irgalmas édesanyjuk támogatja őket a hitben és a reménységben”.

Lékai bíboros primás minden résztvevőnek kiosztotta az esztergomi vár híres középkori Szűzanya-képét, amit nemrég restauráltak és helyezték el a megújított Bakócz-kápolnában.

ember mindennapi élete a reménytelen robot sivárságába süllyedt.

Egy újságíró így harcolt ez ellen: „Egy neves francia természettudós könyvében felháborodtam, aki az emberi életet a véletlen képződményévé alacsonyította le. Felcseréltem a véletlen vigasztalan országot az Isten-barátság nagyobb összefüggést nyújtó világgal. Így protestáltam a 'véletlen' abszurduma ellen”.

Ez a mi feladatunk, minden nehézségünket, félelmünket, korunk uralkodó vigasztalanságával, technikai fejlettségével és azok következményeivel együtt Isten horizontjára emelni. Tovább menően járhatóvá tenni ezt az utat mindenki számára, akivel kapcsolatba kerülünk. Szent Pál ezt így magyarázza: „Nem e világ és pusztulásra ítélt fejedelmeinek bölcsességét hirdetjük, hanem Isten titokzatos, elrejtett bölcsességét, amelyet öröktől fogva elrendelt...”

Ha „öröktől fogva elrendelte Isten”, akkor ma is itt van, csupán mi tévesztettük szem elől számolástechnikai civilizációnk elektronikus zajában. Ez az Isten a csendben szól hozzánk, fia, Jézus Krisztus által. Élete, halála és feltámadása által.

Gyakran látunk középkori festményeken Jézus vagy szentek mögött aranyra festett hátteret. Pedig sem Jézus, sem szentjeinek életkörülményei nem voltak bizony „aranyosak”, inkább minden más, ami súlyos. Mégis, ez a háttér azt jelenti, hogy életük hátterét Isten alkotta, sőt Ő töltötte be egészen. Ennek ábrázolására nem mutatkozott alkalmasabb szín a királyi aranyból.

Az előtérben az emberi vonatkozásokat ábrázolták a művészek. Ezek, a hajszínétől kezdve a ruháig, mind mulandók. Maradandó az Isten és az Ő „hátterébe” ágyazott élet, melyben nem merülnek fel kérdőjelek.

A szentek nem vesztették sem szem elől, sem életükből a „hátteret”, az Istent, az élet értelmét és célját. És mi? —

Fejős Ottó

„Hol van öcséd, Ábel?”

(Folytatás az első oldalról)

akadály a általános tömeggyilkosságnak sem...

Jézus Krisztus keresztalálába bele van foglalva Ábel életáldozata is. És így Ábelrel Krisztus hal meg számtalan emberben. Ezek Krisztus megváltó művében szenvedésükkel, életükkel közreműködnek. Millió és millió elnyomott keresztény van, akik a Megfeszített keserves keresztalálában és így dicsőségben részesednek. Azok, akik keserűségben és magányban élnek, akiknek diszkriminálva elvették a kenyerüket, akiket megkínáltak és lelkiileg tettek tönkre. Nekünk ezekkel a láthatatlan világmeváltókkal, a modern vértanúkkal, igazságban és szeretetben szolidárisnak kell lennünk és viszonzásul értük nagy és érezhető áldozatot kell hoznunk. Ez a szolidaritás velük Nyugaton ma sokszor hiányzik a gyakorlati materializmus, az erkölcsi dekadencia és a vallás krízise miatt, amely a keresztet el akarná disputálni a világból.

LEGYETEK NAGYLELKÜEK!

És ezért könyörgök és „koldulok” én! A legtöbben már, kedves Hallgatóm, jótévi vagytok a mi Szeretelműnknek. De kérdezlek: eleget tettek-e már valóban? Sokan biztosan a lehetőségek végső határáig mentek. De nagyon sokan talán többet tehetnének. A felebaráti szeretetnek nincsen mértéke. Mennél nagyobb a szükség, annál többet kell leadnunk és annál kevesebbet tarthatok meg magamnak...

Meg kell hogy kérdezzek: veszélyezteté-e adományod az egzisztenciádat? Ha most nem valami kicsiséget, hanem 100, 500, 1000 D-márkát teszel a perselybe, — veszélyezteté-e ez az adományod családod egzisztenciáját? Viszont, az üldözött, kifosztott testvéreidnek azonnal szüksége van a nagyobb segítségre, ha nem akarjuk, hogy alámerüljön. — Testvéreik! legyetek nagyvonalúak! A mi világunk nagy nehézségben van, Nehézség-

Werenfried vs. Hrad

MENEKÜLŐK KELETRŐL

Január 20-án hat keletnémet, öt férfi és egy nő, a keletberlini Amerikai Követéségen kért menedéket, ill. levelet írtak Reagan elnöknek, kérve számukra a menedékjogot Nyugatra.

A követség a legnagyobb titokban érintkezésbe lépett a keletnémet hatóságokkal; Bonn is mozgósította állandó képviselőjét Kelet-Berlinben, Hans Bräutigam-ot. — A közös erőfeszítésnek eredménye lett.

A 6 keletnémet esete emlékeztet arra a 7 orosz állampolgárra, akik a moszkvai Amerikai Követségre menekültek és öt évig laktak ott, mielőtt a Kreml a múlt nyáron megengedte nekik az USA-ba való kiutazást.

Mindkét eset nem kíván kommentárt. Kiáltó bizonyítéka annak, hol élnek az emberek kényszer alatt. A hivatalos orosz jelentések szerint a Szovjetunióban a kiutazási engedélyeket egyszerűsítették és a Helsinki-i zárónyilatkozathoz alkalmazták. Még 2 %-át a kiutazni akaróknak sem tartják vissza.

Ez a kijelentésük a „szabad világban” óriási csodálkozást váltott ki. Egyedül a Német Vörös Keresztnek megvan a listája 100,000 oroszországi németről, akik már évek óta fáradoznak kiutazási en-

ben a mi Szeretetszervezetünk! Kezdünk megöszülni. Nagyon sok legjobb jótévőnk már nagyon öreg. Évenként 9 %-ot visz el tőlünk a halál. Sokan az Egyház krízise miatt, más irányt véve, elpártoltak tőlünk. Egész generációk, amelyek nem részesültek hitoktatásban, örökre elvesztek az Egyház számára.

Ez az a probléma, ami Művünk további létét komolyan veszélyezteti. Van egy új ifjúság is, amely a mesterségesen keltett hisztériától, nem fertőzött. Ők a jövő roménye: gondolkodnak és keresnek és egyszer majd elindulnak a „keskeny ösvényen” fölfelé... De ehhez idő kell még. És még nagyon sok ezek között a félrevezethető és elcsábítható. Évszázadunk legnagyobb igehirdetője, II. János Pál pápa, sajnos, nem elég követőre talál, akik Krisztus tanítását ugyanolyan erővel és integritással tovább hirdethetnék. Olyan kevés a valószínűsége annak, hogy a mi Szeretelműnk hajtóereje, a tövénny felebaráti szeretet, a szívekben újra föllángoljon! S ezért a régi gárdának, amely „meghal, de nem kapitulál”, többet kell nyújtania... Azért mindegyiteknek meg kell erőltetnie magát és a környezetetekben a szeretet lángját a „Kirche in Not” iránt legalább egy ember szívében meg kell gyujtanotok. Az öreg páter Werenfried, aki holnapután 71 éves lesz, ezért vette föl újra a mankót, hogy a szeretet tűnedező lángját élesztgesse. Ezért kérek és várok tőletek nagyon sokat! De szívesebben odaadnám az egész kollektát, ha ebben a közösségben, itt a Mariendómban, egy fiatal ember és egy fiatal lány akadna, aki életét és élete munkáját az Úrnak szentelné! A papságból tízezreket gyilkoltak meg. Tízezrekben még csirájában megfojtották a papi hivatást. A Világegyházban 50,000 pap eldobta papi hivatalát; százezer kedvesnővér vette vissza adott szavát! Ha most nem jönnek új ezrek új papokból és kedvesnővérekből, akkor Európában az Isten Országáért vívott harcunk elveszett! — Legyetek nagylelkűek! Ne hagyjátok cserben az „Üldözött Egyházat”!

Kedvezményes áron kapható:

AZ IRODALOM VILÁGA

A könyv az irodalomelmélet alapkérdéseit tárgyalja, bő szemelvényeket nyújtva a világirodalom remekíróinak műveiből. Pl. csak a költői műfajokat ismertető fejezeteket 100-nál jóval több gyönyörű vers illusztrálja.

Tanároknak, felsős diákoknak és az irodalom iránt érdeklődőknek melegen ajánljuk.

A több mint 300 oldalas szépkiállítású, egészségvesztésmentes könyv ára csak 15.— DM, tengerentúlról 16.— \$ + postaköltség

Rendelje meg az „Életünk” címén!

Az erdélyi püspökség 980 éves

A gyulafehérvári római katolikus magyar püspökség a most folyó Szentévvél egyidőben ünnepli (hallgatólagosan) alapításának 980. évfordulóját.

Gyulafehérváron a római katolikus magyar püspökségen kívül egy román ortodox szakadár püspökség is működik, amely újabban létesült, s nem tévesztendő össze az előbbivel.

A nagy kiterjedésű (58.254 négyzetkilométer) ősi magyar püspökség az elmúlt századok folyamán sokféle nevet viselt.

Etimológiailag a neve Gyula vezértől ered, Szent István király anyai nagybátyjától, akié volt a fehér színű vár, a mai helyén, a mai Gyulafehérvár magva, mely körül kifejlődött a mai terjedelmes város. A románok a régi latin nevének nevezik hivatalosan Alba Juliának.

A most jubiláló erdélyi egyházmegye, mely Trianon után kapta új címét Gyulafehérvári Egyházmegye néven az addigi Erdélyi Egyházmegye helyett, a történelmi Erdély egész területére kiterjed, mely a Királyhágótól az Északkeleti-, Kelet- és Déli-Kárpátokig elterülő országrészt foglalja magában. Lakosainak száma jelenleg kb. 4 millió.

Alapítójától, Szent István királytól kezdve a tatárdúlásig, mely 1241–42-ben zúdult Magyarországra, Erdély akkori lakossága egyetemesen a gyulafehérvári püspökség híve volt. De a tatárdúlás következtében az addigi vallásegység felborult. A sok vérvesztés következtében Erdély lakossága is — éppen úgy, mint Magyarország többi területein — megtizedelődött, s a lerombolt városok és falvak nyomán és a hozzájuk tartozó nagy területeken hiányoztak a munkások. Ezért Magyarország akkori királya, IV. Béla, megnyitotta az ország határait a bevándorlók előtt, akik munkát kerestek. Akkor történt, hogy a király felhatalmazta a gyulafehérvári káptalant, hogy Erdély déli szomszédságából és a Balkánról bekéredzkedőket, főképp vlahokat (oláhokat) nagy tömegekben letelepítse Erdély lakatlan területein. Így pl. az Ompoly völgyében és Nagyenyedtől nyugatra mindenfelé, ahol a tatárok öldöklése következtében hiányzott a lakosság.

A történelmi források szerint az ily módon betelepített oláhok nem alkalmazkodtak a római katolikus valláshoz, s a nyugati keresztény kultúrához, hanem a konstantinápolyi szakadár ortodox valláshoz ragaszkodtak, melyben születtek. Ezzel megkezdődött Erdélyben is a többféle vallás. Ennek következtében alakul-

tak meg később az erdélyi görögkeleti ortodox egyházmegyék, melyeknek hívei kizárólagosan oláhok voltak, akik a múlt évszázad óta nem használják az oláh megnevezést, hanem magukat románoknak mondják. Az említett görögkeleti ortodox egyházmegyéből keletkeztek a Habsburg-uralom elmúlt századaiban az erdélyi görög katolikus román egyházmegyék, püspökségek, melyeket a második világháború után a bukaresti kommunista kormány bekebelezett a román állami egyházba, a bukaresti román görögkeleti pátriárka fennhatósága alá. Azóta Erdélyben megszűntek a Rómához tartozó görög katolikus román püspökségek. A jelenleg Gyulafehérváron működő román ortodox püspökség is a kommunizmus előtti görög katolikusokból lett megszervezve.

A tatár és török háborúk, és hasonló katasztrófális események miatt sok régi oklevél, köztük a gyulafehérvári püspökséget alapító királyi oklevél is elveszett. Mindazonáltal hazai, külföldi és vatikáni források szerint Szent István király 1003-ban alapította Gyulafehérváron a most jubiláló püspökséget, s ő jelölte ki a székesegyház helyét is, melynek felépítését gazdag javadalmakkal biztosította.

Az így alapított új püspökség, melyet II. Szilveszter pápa jóváhagyásával alapított István király, s egyike az általa alapított 10 magyar püspökségnek, misszióját nemcsak a magyarságra és saját hívei javára fejtette ki erkölcsi nevelés, hitoktatás, valamint kulturális népnevelés és lélekmentés által, hanem az ország határain túl élő népek boldogítására is. Belőle rajzottak ki a hittérítők és tudós nevelők a Kárpátokon túlra, keletre és délkeletre, terjesztve Krisztus Urunk üdvözítő tanítását és a keresztény civilizációt mindenfelé.

A fent említett országos katasztrófák több ízben lerombolták, amit a gyulafehérvári püspökség papjai és hívei építettek az elmúlt századok folyamán, és több ízben magát a püspökség intézményét is végleges megsemmisítéssel fenyegették. Volt olyan idő is, amikor a nagy egyházmegye árván maradt, püspök nélkül, akit elűzött az ellenség otthonából, Erdélyből.

Előbb a Trianonban hozott igazságtalan döntés, amellyel az első világháború győztes hatalmai feldarabolták Magyarországot, és Erdélyt az újonnan alakított Romániához csatolták s a második világháborút követően, mikor a román kommunisták kezébe került a hatalom, a gyu-

lafehérvári ősi magyar püspökségre megint borzalmas megpróbáltatások zúdultak, papságával és hívő seregével együtt. Püspökét, Márton Áront — aki azóta halott — börtönbe hurcolta a Securitate nevű román kommunista rendőrség. Közben az állam lefoglalta egyházmegyészerter az összes egyházi, virágzó intézményt: iskolákat, kórházakat, árvaházakat, beleértve a férfi- és női szerzetesrendek zárdáit, iskoláit, kórházait és egyéb intézményeit.

A régi püspöki szemináriumot is államosította a bukaresti kormány, s azóta nincsen papképző épülete az egyházmegyének. Szükségmegoldásként egyéb épületekben, folyosókon, emeletes tábori ágyakban alusznak a kispapok, akik a püspök kiszabadulása óta a börtönből, a házi fogságból, nagy számban jelentkeztek pap pályára, s nagy lelkesedéssel tanulják a teológia tanulmányokat, hogy a börtönökben meghalt, vagy kiöregedett lelképásztörök munkáját átvehessék pap-pá szentelésük után. — Itt megjegyezzük, hogy egy új szemináriumra készen állt a külföldi pénzsegítség, de a román állam előbb ugyanannyit követelt az ortodoxok részére is! —

Újabb a bukaresti kormány, hogy megakadályozza fiatal papgenerációval feltölteni a megüresedett, pap nélkül levő plébániákat, elrendelte a „numerus clausus”. Ezután a püspöknek nincsen szabad keze a paputánpótlásban. Mindez történt annak ellenére, hogy az új román alkotmány a 48. törvénycikkben deklarálta a vallásszabadságot és a papképzést Romániában.

A felsorolt körülmények között és nagyon nyomott hangulatban él és emlékezik alapításának 980. évfordulójára a gyulafehérvári ősi magyar római katolikus püspökség püspökével, segédpüspökével, káptalanjával, hősiesen helytálló klérusával s milliónyi hívő seregével együtt; megfosztva sajtóorgánumától, hírközlő eszközeitől s a szabad fejlődés lehetőségeitől, de nem a szent hitétől, amit nem tudnak elvenni tőle; tántoríthatatlanul hisz és bizik a jubiláló egyházmegye égi védőszentjére a csíksomlyói Szűzanya és Szt. Mihály arkangyal s a gondviselő Isten oltalmában, aki irányítója az emberiség történelmének, s a benne bizókat nem hagyja magukra.

— Lg. —

Az Egyház életéből

TELJES USA DIPLOMÁCIAI KÉPVISELET A Vatikánnál

Ronald Reagan elnök 117 évi szünet után kinevezte **William Wilson**-t, az USA nagykövétévé a Vatikánál, — **Pio Lagi** érsek pedig, az eddigi apostoli delegátus, átveszi Amerikában a nunciatura vezetését. — Több protestáns csoportnak a Fehér Ház tolmácsa, Larry Speaks közölte, hogy ez a teljes diplomáciai képviselő felvételét jelenti a Vatikánál és nem a képviselő felértékelését.

Ezzel a nyilatkozattal a protestáns Amerika jobboldali konzervatív csoportjai is teljesen egyetértenek. Ennyire változnak az idők! Míg az első katolikus elnök John F. Kennedy, még egy személyes megfigyelőt sem küldött a Vatikánba, mert belpolitikai konfliktusokkal kellett volna számolnia, Reagannek ez a lépése ellenkezőleg csak emeli a tekintélyét és növeli választóinak a számát is. Érdekes, hogy a dolgok ilyen fejleménye nemcsak egyöntetű lelkesedést váltott ki katolikus körökben, hanem egyes püspökök azon aggodalmuknak adnak kifejezést, miszerint az új helyzet nem enged nekik olyan tág játszótérrel sem politikai, sem erkölcsi téren mint eddig, mert ezentúl nyilatkozataikban és tetteikben tekintettel kell lenniük Róma érdekeire is.

NYITÁS KELET FELÉ IS?

Nemcsak Nyugat felé sikerült az Egyháznak kiépítenie a pozícióit, hanem egyidőben Kelet felé is tekint. **Glemp József** bíboros, lengyel prímás legutóbbi római útján megerősítette a hírt, hogy a *Lengyel Népköztársaság és a Szentszék* között tárgyalások folynak diplomáciai kapcsolatok felvételére vonatkozólag. Sőt, a „Time”-című amerikai hírügynökség vatikáni forrásokra hivatkozva a *Szentszék és Oroszország* közötti diplomáciai kapcsolatok lehetőségeiről is beszél. A „Die Welt” kommentátora így nyilatkozik erről: „Senki sem csodálkozik azon, ha a Vatikán és a Szovjetunió között valóban hivatalos kapcsolatok felvételére kerülne a sor.

A *Magyar Népköztársasággal* a tárgyalások már hivatalos fázisig fejlődtek, bár eddig még semmiféle nyilatkozat nem történt arról, hogy milyen stádium-

ban vannak a tanácskozások. Katolikus körök Magyarországon úgy vélekednek, hogy a lengyel-vatikáni tárgyalások sikerétől sok függ a magyar tárgyalásokra nézve is. — A magyarokra ösztönzően hatott az amerikai lépés és azt sem tartják kizártnak, hogy a kapcsolatok rendezése a Vatikán és a Szovjetunió között a lehetőségek közé tartozik. — A fejlemények ilyen irányban a világbékeként valóban nagyon előmozdítanak. (KNA)

II. JÁNOS PÁL PÁPA 1984 ÉVI ÚTITERVE

A Szentatyát az idén Kanadába, Jugoszláviába, Svájcba és Dél-Koreába várják. Ezek a látogatások már hivatalosak. Az idei tavaszra várható a dél-koreai utazás. Júniusban négy napra tervezik a svájci látogatást. Szeptemberben megy a Pápa Kanadába. A jugoszláv látogatás közelebbi időpontja még nincs megjelölve.

★

König bíboros hivatalában marad. — König bécsi bíboros, aki 75 éves korában, már 1980-ban benyújtotta lemondását, a küszöbön álló Katolikus Nagygyűlésre, — összekötve a pápai látogatással is Ausztriában való tekintettel — hivatalában marad, várva Róma döntését. Most a pápai látogatás után, amikor Rómában járt, azonnal jött vissza, hogy egyelőre hivatalában marad. (KNA)

★

Középkori kápolna falait bontják ki a régészek Pécsen, az első magyar egyetem alapítási területén. A székesegyház mögötti falmaradványok a nevezetes Aranyos Mária-kápolna részei. Korabeli források szerint az 1355-ben alapított kápolna másfél száz éven át a pécsi püspökök temetkezési helye volt. Köztük az egyetemalapító Vilmos püspöké és a költő Janus Pannoniusé. A 20 m hosszú és 6 m széles gótikus épülethez több melléképület csatlakozott, melyek közül három már feltártak.

A Mária-kápolna belsejében az eredeti padlószint alatt kifosztott sírokat találtak. A kiemelt törmelékek között rengeteg akercsüveg, török edények maradványai. A kápolna a bódoltság első időszakában pusztulhatott el, és az üregeket szemetes gödörnek használták fel.

● Meszlényi Antal: ●

MAGYAR SZENTEK ÉS SZENTÉLETŰ MAGYAROK

Nélkülözhetetlen kézikönyv! Az Árpád-ház szentjei mellett először foglalják a nemkanonizált, de szentéletű régi magyarokkal (Bánfy Lukács esztergomi érsek, a Pálos-rendalapító Özséb, a kassai vértanú, Kelemen Didák minorita, Hám József szatmári püspök stb.); rajtuk kívül a közelmúltból 15 magyar hitvalló, illetve vértanú részletes, hiteles életrajzát tárja elének (Prohászka Ottokár, hg. Batthyány-Strattmann László, Bogner Mária Margit, Hummel Kornél, Kaszap István, Apor Vilmos stb.). Tudományos igényű készült munka, emellett élvezetes, felémelő olvasmány. Nem hiányozhat egyetlen katolikus magyar család könyvespolcáról sem!

A gyönyörű nyomdai kiállítású, 300 oldalas könyv, kékszínű egész vászonkötésben, arany nyomással, rendkívül kedvezményes áron **DM 20,— vagy \$ 10,— (+ portóköltség)** befizetése ellenében kapható az **Életünk kiadóhivatala** címén.

Rendelje meg! Korlátolt példányszám!

Olvasói levél

„Victóriában, Mindoro szigetén, szíven fekszik a pogány misszió. Mivel ott egy Mangyan-központot létesíttem, nehéz volt tőlük elválni. Itt Sablayan van két primitív pogány csoport: a mangyan és a batang. Mind a kettő Mindoro őslakosságához tartozik. Becslés szerint vagy 700 család él a hegyek között... nekem jó kapcsolat van ezekkel a pogányokkal, de még nincs központom számukra. A nagy távolság teszi a hegyekben... Csak pár napja, hogy egy batang-csoport jött hozzám 40 km távolságról gyalog, elmondták nekem, hogy a déli csücskén laknak a mi plébániaterületünknek, 40 kunyhóban mintegy 60 család. Orvossággal és más anyagi segítséggel megnyertem a barátságukat és most meg-meghívják, hogy Istenről beszéljek... ”

A betlehem-i Gyermekek a pogányokat is maga köré szeretné gyűjteni. Ezek az emberszívek is az ő gondja.

Hálásan köszönöm az „Életünk”-et. Nem is tudom, hogy kinek a jósága által kapom meg rendszeresen. Imádjuk a kérem missziós munkámra. — Szeretettel!”

P. Halász SVD
Fülöp-szigetek

Megtórlás

MI TÖRTÉNT MAGYARORSZÁGON
1956 UTÁN?

Az 56-os forradalom irodalma oly gazdag, szinte nem is lehet áttekinteni. Gondoljunk a világlapok hasábjain az eseményekkel egyidőben, vagy kevéssel utánuk a különféle nyelveken megírt riportokra, élménybeszámolókra, a forradalom okait, előzményeit elemző tanulmányokra s nem utolsósorban az 56-ban Nyugatra került s az évek során maguknak rangot kivívott szellemi alkotók: írók, művészek, tudósok műveibe örökített tanuskódásaira. Mellettük minden szempontból sovány kínálat, amit a rendszer maga igazolására nyújthat: hivatalos párttörténetek bővített mutatóval vetekedő teljesítményeit, ahogyan a forradalmat — hókuszpókusz — ellenforradalommal „átfunkcionálják”. Az elmúlt három évtized alatt, nem lévén mód kitérni többé a felnövő fiatalok „tudni akarjuk, mi történt 56-ban” követelése elől, óvatosan bár s okos öncenzúrával otthon is sokmindent elmondtak, főleg az előzményekről, a „személyi kultusz”, „-nak becézett Rákosi terror bűncselekményéről, amelyektől a kádárizmus igyekszik magát elhatárolni. Szóval a forradalom eseményeinek hézagmentes kronológiája, lefolyása, politikai és katonai kiértékelése, Nagy Imréék, az írók és munkástanácsok szerepe is meg lehetőséget kínálva van. Ami hiányzik: mi történt a forradalom után, azután hogy a Kádár-kormány helyzete idővel stabilizálódott s elkezdődött a számonkérés mindmáig földérintetlen időszaka, amelyet eddig csak szorványosan, inkább csak általánosságokra szorító irások pártoltak át. Ez okból — jóllehet a megtórlás nagyszágrendjéről megközelítőleg sem adhat képet — úttörő jelentőségű és fontosságú Fónay Jenő „Megtórlás” c. könyve, mint hogy először ábrázolja hitelesen az 56-ot követő letartóztatások, kihallgatások, a korábbiakhoz képest „enyhébb”(?) mód-szereit, a börtönélet nyomorúságait, azt is: hogyan festett gyakorlatban a sokat emlegetett „szocialista törvényesség”? Fónay mindezt saját sorsán tapasztalta meg és azt írta le, nem többet, amit maga személyében élt át.

A könyvhöz a Budapesten élő, ismert nevű közíró, Krassó György — a szerzőnek egykori rabtársa — írt előszót. A sajtó alá rendezést B. Szabó Péter végezte el, a kifejező, stílusos borítótérvet Saáry Éva készítette.

Szamosi József

A 200 oldalas könyv megrendelhető a kiadó címén: SMIKK Postfach 87, CH-8037 Zürich, Svájc. Ára fűzve Sfr. 25 — vagy ennek megfelelő valuta.

MAGYARORSZÁGON NINCS ANALFABÉTA?

A Magyar Statisztikai Évkönyv az 1983-as évről változatlanul nem tart egyetlen analfabétát sem számon Magyarországon. De ez nem jelent annyit, hogy Magyarországon mindenki komolyan tud olvasni. Az „Olvasó Népet” mozgalom 3. országos konferenciáján a félanalfabéta milliőről volt szó. Olyan panasz hangzott el, hogy az általános iskolát végzettek egyharmada nem tanul meg rendesen olvasni, nem beszélve írásról. Azt is szóba hozták, hogy a 12 európai ország 14 éves tanulóinak olvasásmegértési versenyén, amit az UNESCO rendezett, az utolsóelőtti helyre szorult Magyarország. Az biztos, hogy a félanalfabéta nem vesz kezébe soha könyvet. Az is biztos, hogy az olvasást népi síkon csak kisiskoláskorban lehet megalapozni.

Hazai figyelő

Ahol száz éve Babits Mihály megszületett

Repülj, lelkem, keresd meg hazámat!
All a régi ház még, zöld zsaluja
Mögött balkul anyám mélabúja...
Itt a szoba, melyben megszülettem,
Melyet szemem legelőször látott.
Itt a kert, amelyben építettem
Homokból az első palotákat.

Szekszárdi szülőházáról így emlékszik meg Babits Mihály. Akkor Szent László utcának hívták; 1946 óta Babits Mihály utca 13. 1967-ben Illyés Gyula avatta a földszintet múzeummá. Születése 100. évfordulójára, november 26-ra, múzeummá lett a ház emelete is. Babitsék egykori, régi Szekszárd-i házáat, amelyet Kelemen-háznak hívták, 1800 körül építették. Egyemeletes, copfstílusú épület. A ház úrnője, a költő nagyanyja, Cenci néni, ebben a házban nevelte gyermekeit, majd itt nevelődtek az unokák is.

Az ifjú Babits számára minden rokon között a legkedvesebb Kelemen Ilka volt, a rajongásig szeretett nagynéni. „Minden emberi lény között talán őt szerettem a legjobban. Ahogy otthon hívtuk, a „Nenne” szó ellenállhatatlan halk ezüsthények és csengések képzését idéznél fel, csak rá gondolván is” — írta róla a költő. „Nenne” alakja a „Gólyakalifa” egyik szép hősnőjében él tovább, a szülőház és lakói pedig a „Halálfiak”-ban.

A házban minden bútor eredeti, és lehetőleg azon a helyen áll, ahol a költő életében. — A látogató a házba lép be; a regényben is megörökített széles falépcsőt látja, amely az emeletre vezet. A földszinten a nagy fogadószoba három nemzedék ízlését őrzi. Itt a nevezetes vörös garnitúra és a könyvszekrény ritka értékes művekkel, még Kelemen nagyapa idejéből arany „K”-betűvel megjelölve minden mű. Jobbra tőle Babits édesanyjának a szobája. Itt látható „Nenne” és több rokon portréja. — Innen nyílik a költő diákszobája, ahol első verseit írta. Kéziratok, családi ereklyék vannak benne.

A százéves születési jubileumra Szekszárd városa átalakítja múzeális célra az udvart és az emeletet is. Az udvaron Farkas Pál szekszárdi szobrászművész Babits-szobra látható: a költő bronzalakja fáradtan ül kőből faragott kedvenc bőrfotójában.

Az épület hátsó részében Tolnamegye gazdag irodalmi hagyományainak a gyűjteménye látható Garay Jánostól, Vörösmartytól, Petőfintől és Illyésen át Babitsig. Az emeleten azok a könyvek kerülnek kiállításra, amelyek még nem láttak nyilvánosságot. Továbbá Babits irodalmi kapcsolatainak a dokumentumai: mestereinek és tanítványainak művei láthatók.

A költő hangját lemezről hallhatják az ide látogató turisták és majd a restaurálás után ide kerül Babits híres szép bőrgarnitúrája is, amivel Szekszárd városa tisztelgő költőfia előtt.

(Hazai Tudósítások)

ISMÉT BUDAPESTEN VANNAK AZ ELLOPOTT VILÁGHÍRŰ KÉPEK

A római rendőrség újságírókkal közölte, hogy a hét értékes reneszánsz-festmény ellopása egy görög olajkereskedő, aki Itéában lakik, megbízásából történt. A 66 millió D-márkára becsült képek egy görögországi kolostor kertjében voltak elrejtve. A képlőpást 3 olasz és 3 magyar segítők vitte véghez.

— Raffaello 10 millió dollárra becsült „Egy férfi arcképe” festményét Bu-

dapest közelében, Törökbalinton egy erdőben, földbe temetve, sértetlenül megtalálták. Már vissza is vitték a Szépművészeti Múzeumba.

Lapzártakor vett értesülés szerint a többi hat festményt is már visszajuttatták Budapestre.

„KISZORULTAK UGYAN A HATALOMBÓL, DE...”

Nemrégiben Budapesten, a SzOT székházában, Miklós Imre, az Állami Egyházügyi Hivatal vezetője szakszervezeti bizalmiaknak tartott előadást az egyházpolitika időszerű kérdéseiről. Miután ismertette az állam és egyházak közötti „szövetségéből” adódó eredményeket, nyomatékosan figyelmeztetett arra, hogy az eredmények mellett — innen most szószerint idézzük — „gondjai is vannak ennek az ésszerű kompromisszum jegyében folytatott egyházpolitikának. Többek között az, hogy a szocialista társadalmi rendszerben az egyházak kiszorultak ugyan a politikai hatalomból, de továbbra is jelentős az emberek tudatát, világnézetét formáló hatásuk. Az utóbbi néhány évben hazánkban megélenkült az egyházak tevékenysége, erősödött a vallásosság, illetve az iránta mutatkozó érdeklődés, de ez nem az egyházak hibája (!), hanem a miénk. Ugyanis nem elég hirdetni a szocialista eszmét, hanem azoknak megfelelően kell élni, mert csak a személyes példamutatásnak van hitele” — mondotta Miklós Imre, aki úgy látszik, sokallja az egyházak befolyását a közéletre, ahogy beszédéből ki-világlik.

★

Az egyetlen magyar katolikus hetilap, az „Új Ember”, az új évvel két oldal terjedelemmel megnagyobbodva és nagyobb formátumban, jobb papíron és jobb nyomással, illusztrálva képanyaggal, jelenik meg. — Az „Életünk” nagy örömmel közli a magyar hívekkel ezt az örömdetes változást.

„A marxizmus mindenható”

olvassuk dr. Szolnokj András: „A Filozófiatörténet” című könyvének bevezető címében. — A tankönyvíró igyekszik ugyan megmagyarázni ezt a fülünket bántó furcsa jelzőt azzal: „a marxizmus mindenható, mert igaz”. Ez legalább is naív, mert nem minden mindenható, ami igaz. — Még akkor is, ha feltétlenül igazat állítana. Aztán ugyanebben a könyvben olvashatjuk azt is, hogy a „marxista filozófia kérelmelhetetlen az idealizmussal szemben”. Persze, ami mindenható, az kérelmelhetetlen is.

Egyáltalán, a marxistákkal vitába szállni lehetetlen, mert minden állításuk már eleve bizonyított dogmatikus állítás. Itt idézzük Róbert László Falus Róberttel készült interjújának egy részletét: „A marxizmus mint világnézet mindmáig sem etikailag, sem más vonatkozásban nem ad teljességet, tehát nem totális világkép”. —

Ezt a kritikát nem is egy nyugati lapban, hanem az otthoni „Új Ember”-ben olvassuk. — Annál meglepőbb és annál bátorítóbb az otthoni gondolkodással kapcsolatban.

★

A szombathelyi egyházmegye műemlékei. — Az egyházmegyének van 44 műemléknek nyilvánított temploma, 128 pedig műemlékjellegűnek van nyilvántartva. A legutolsó tíz évben 117 templomot hoztak külsőleg rendbe, 30 új plébániát építettek vagy gyökeresen újjáalakítottak, —

Az Országos Műemlékfelügyelőség tíz év alatt 6 műemlék-templomot újított külsőleg fel. Húsznak a rendbehozatalához pedig támogatást adott.

EGY MAGYAR ROCKZENÉSZ

Még a nyár folyamán a budapesti Kossuth Rádió riportere az egyik legnépszerűbb rock-együttes, a Hungária vezetőjével, Fenyő Miklóssal beszélgetett. Mellesleg ez az együttes az elmúlt három év alatt egymillió nagylemezt készített. A riportert a rádióhallgatóknak így mutatta be a „rock-vezért”:

— Maga ezúttal is a szokásoknak megfelelően „feldíszítve” érkezett a stúdióba. Ha megengedi, elmesélem. Mindenek előtt pepita szemüveg, kékrefestett hajjal, tűzpiros zakóban, tűzpiros antilop-cipőben, hangjegymintás blúzban, lila nyakkendővel. Természetesen a szokásos díszítőelemek a nyakában, zakóján törzsgárdajelvény, Auróra-cirkáló...

Fenyő (tösgyökeres magyarsággal): Én ebben a megjelenési formában érzem magam a legjobban...

És még mondja valaki, hogy otthon nem tartanak lépést a nyugati „fejlődéssel”!

HÍREK A KMEM-BŐL

A tavalyi Kismarton-i tisztújítás után megtörtént a főzárkózás két irányban: lefelé az egyetemisták felé — ami a teljesen szétszórta magyar egyetemisták helyzetében nagyon nehéz dolog — aztán fölfelé a lelkeskedő magyar papság irányában, különösen az új magyar emigráns püspök, dr. Irányi László felé.

Ezekután Békés Gellért atyával „mentünk el Stuttgartba a református és evangélikus vezetőkkel való találkozásra. Itt öntöttük végleges formába a következő 1984-es húsvéti találkozónkat a belgiumi Nassogne-ban, Liège közelében. Erre a harmadik ököménikus találkozóra mindenkit szeretettel meghívunk!”

„Az 1984 július 4–8-közötti, Münchenben tartandó német katolikus nagygyűlésen tevékenyen részt akarunk venni.”

Múlt év október végén ülésezett a München és Innsbruck-i Elnöki Tanács. Az ifjúság képviselőjeként beválasztotta Márton Emesét az Elnöki Tanácsba és 12 fiatal tagot a belső munkaközösségbe.

A Nemzetközi Pax Romana Kongresszus szept. 14–21-ig volt Londonban. A müncheni KMEM-et Komarnicky Egon társelnök és András Erzsébet BMK-tag képviselték. 56 országból több mint 200 delegátus jelent meg, kétharmadrész a Harmadik Világból. A Pax Romana tanácsa javaslatot tett az emigrációban működő szervezetek: Magyarország, Románia, Szlovákia, Ukrajna rendes tagságának megszüntetésére, és levelezőtagsággá való átválttatására. Az előterjesztés nem vonatkozott a menekült lengyelekre. — A javaslatot szenvedélyes vita követte. — A döntést a legközelebbi közgyűlésig elhalasztották.

A Pax Romana közgyűlés új vezetőséget választott. Elnök a portugál **Manuela Silva** lett. A Központi Tanácsba nyolc tagot választottak; Európát ebben a Tanácsban egyedül Jugoszlávia küldötte képviseli.

Ősszel 80 résztvevővel Innsbruckban találkozott a KMEM „Nyelvében él a Nemzet” téma megvitatására. Ezen a találkozón a Magyar Gimnázium 11 tanulója is résztvett 3 tanár vezetésével. Az innsbrucki találkozó lényeges tanulsága az, hogy mennyire a szülőktől függ az, hogy idejében eldöntik gyermekeik szimultán többnyelvű (elsősorban anyanyelvű) tanulását. Mindenütt a kezdet a döntő.

Czupy József főtitkár

Megtisztítják a Sixtusi kápolnát

Michelangelo Buonarotti, aki a Sixtusi kápolnában 1200 m² fal- és boltozatfelületet halhatatlan festményeivel borított be, még ezekben az években is így írta alá a nevét: „En, Michelangelo, római szobrász”. — Ő, a márvány és az emberi idomok megszállottja, a nagy reneszánsz pápa, II. Gyula (1503–1513) megbízásából csak kellenül fogott hozzá, mert hiszen lelkében azzal volt elfoglalva, hogy II. Gyula pápának olyan síremléket emel, amelyet halandó ember még senkinek nem emelt és ezért töltötte el 1505-ben az egész nyarat Carrará-ban, hogy óriási márványtömböket fejtessen ki magának, de mire visszatért Rómába, a síremlékből nem lett semmi.

El is menekült azonnal Firenzébe, ott hagyva a pápát, II. Gyulát. Csak egy év múlva sikerült a pápának a megsértett művészt elérnie és kibékülnie vele. De még 1509-ben, amikor a Sixtusi kápolna kifestésének terhe alatt nyögött, ezeket írta: „Ez nem az én mesterségem. Elpocsékolom az időmet minden eredmény nélkül. Segíts meg Istenem!” De nem volt kiút, festenie kellett friss mészkövel, szabad kézzel, legtöbbször előrajzok nélkül, az öt kínzó víziók valamilyen mámorában. A 20 méter magas állványokon a kegyetlen boltozatok alatt, teste kifeszült és meghajlott, „mint egy szíriai íjjász íjja”, míg a festék lefolyt a homlokán, a szemén és lecsöpögött a szakállán.

Ugyanekkor mellette a szomszédságban festette a második zseni, Raffael, a stanzáit a kápolnához vezető folyosókon, anélkül, hogy tudomást vettek volna egymásról. És II. Gyula pápa sürgette, szorongatta. Irritálta Michelangelo „lassúsága”. „Ahogy tudok” volt a sztereotip válasza, úgy hogy egyszer a pápa rá is húzott a hátára egyet a pásztorbotjával. Ötszáz aranydukáttal engesztelte ki. 1511-ben engedte meg Michelangelo, hogy a Sixtusi kápolnában misézhesen és 1512 októberében lett a Sixtina hozzáférhető a nagyközönség számára. Négy hónapra rá meghalt a mecénás, II. Gyula pápa és Michelangelo csak 23 év múlva tért vissza, hogy a kápolnát az „Utolsó Ítélet”-tel befejezze.

II. János Pál pápa élménye. 1982-ben 1,700.000 ember látogatta meg a kápolnát. 1983-ban már 100,000 emberrel többen. — Hány millió ember nézhet meg a Sixtusi kápolnát 1512 október 31-e óta, amikor II. Gyula pápa a még nem is teljesen kész művet bemutathatta? Milyen színpompá kápráztathatta el akkor a nézőket? Mert azóta hány mázsa korom, füst, por, lehelet, izzadság rakódott le a halhatatlan alakokra? — 1979-ben II. János Pál pápának jutott osztályrészül az első próbakóstoló: egy kis részt bemutattak neki valahol a sarokban, megtisztítva egy fél évezred piszkától. — És azt mondják, ő fölkiáltott: „Fantasztikus! Csodálatos!” — Eddig senkinek se jutott eszébe, hogy ezt a monumentális tisztítást meg merje próbálni. Csak 1979-ben próbálta ki Gianluigi Colalucci, a Vatikán főrestaurátora, egy oldószert: az AB 57-et, olyan képeken, amelyek Michelangelo freskóihoz hasonló „patinát” mutattak és csak azután alkalmazták magán a nagymester egyik képén, a legelső boltozatok szélén. A hatás olyan megdöbbentő volt, hogy II. János Pál pápát tovább nem lehetett visszatartani.

És érdekes: a japánok jöttek neki segítségére! A japán televízió: „Nippon Television”, finanszírozza a freskók tisztítását és restaurálását a Sixtusi kápolnában 3 millió dollárral és ezért biztosítja

Michelangelo szemével

Úgy látszik, a firenzei kőfaragóról meglehetősen hamisan vélekedtünk. Négy századon át igaz, hogy csodáltuk szobrászosan megmintázott, rajzos alakjait, de a fogunk között mégis csak morogtunk, esetleg, hogy más meg ne hallja: nem festő! Legyintésünknek biztos volt a megállapítása: nem kolorista! A pikáns színiköltő gúnyosan mosolygott: nem látja a színeket! Ismertem színvak, de jó mintázókat, akik remekül krokiztak, de ha festésbe kezdtek, csak fehér-fekete tónusok között kínlódtak. A Pieta alkotójáról is elterjedt a közvélemény: csak azért használt nyolc-tíz földfestéket, mert többre nem is volt szüksége, érzéketlen volt a retinája.

Két éve már, hogy beállványozták a sixtusi kápolnát. Tisztítják róla centiméterről centiméterre a barnító gyertyafüstöt s a főlzálló párával ráragadt porlerakodást. Az eredmények kinevetik eddigi nézeteinket. Sok kritikusknak ficamos, hibásan összeforrt előítéleteit kettétörjük s a papírkosárba dobjuk. Átírjuk a lexikonokat s az ismertetőknél idevágó oldalait. A négy plusz két év alatt falra tett freskó igenis színes, nagyon is ragyogó.

Hogy hogy a japánok? — türelmetlenkedett az egyik sajtókonferencián valamelyik riporter. A szigetország TV-je pénzeli ugyanis a vállalkozást. A három millió dolláros előirányzat a tizenkét év alatt — ki tudná — hova a csillagokba fog fölemelkedni? Ellenszolgáltatásul csak azt az előjogot kérték, hogy 1995-ig a fényképezésben és a közvetítésben elsőséget bírassanak.

Carlo Pietrangeli, a világ egyik leghatalmasabb szellemi kincshalmazának, a Vatikáni múzeumnak az igazgatója válaszában megnyugtatta az okvetetlenkedőt: nem privilégiumból, se irántuk való jóindulatú elfogultságból, egyáltalán semmiféle hátsó szándékból, mégkevésbé, hogy mások előtt becsuktuk volna az ajtót, pénzeli a Fölkelő Nap országa ezt a költséges, elegáns pazarlást. Csak az az egyszerű oka van, hogy egyedül a ferdeszeműek érdeklődtek e hosszulejárattú, nagyszabású lehetőség iránt. Ráadásul csak ez a kereskedő nép biztosította az összes feltételeit olyan értelmű szerződésnek, hogy a hírközléshez a Vatikán előzetes kontrollját elfogadják és főtőzés közben erre a célra készült hideg, ultraviola sugárzás nélküli lámpákat használnak, amelyek nem forrósítják be a hőmérsékletet a kápolna térségében.

A legpikánsabb azonban az a szellemi kaland, amely ravaszul az üzleti ügylet mögött bújkál. Ez a távoli, számunkra mindig is különös fajta rámenős akaratával nekünk szokatlan kulturális indítékok miatt jelentkezett föl az állványokra. Nekik ismeretlen fogalom a lustaság. A gyereket nem kell buzdítani az iskolában a szorgalomra. Olyannak született, hogy úgy érzik: a szem a látásra, a fül a hallásra, a kéz a szorgoskodásra adatott. Természetes hát, hogy a technikában az első sorba küzdötték fel magukat. De fekete hajuk és sárga bőrük alatt érzik, hogy ez nem minden. Mi van még a gépek anyagi jólétén túl?

magának a kizárólagos jogot a távolbátó- és képdokumentációkra.

Az egész 1200 m² fal és boltozat kifestése annakidején kilenc évet vett igénybe. Most a tisztítók munkája, akik az AB-57 oldószerezrel tisztítják a freskókat, 12 évet vesz igénybe. Négy évet az ún. kis „lunette”-k, négy évet a mennyezet és négy évet a kolosszális „Utolsó Ítélet”.

H. F.

Nem tudják mi, csak valami hiányzik nekik! S most az a szándék sarkalja őket: megértsék, mi rejtőzik a nyugati emberben? A vallásossága? Miben áll az? A művész kezényoma majd kiárulkozza: remélik. A gyökerek mélyén, a festőben bújkáló nyugati civilizációt leleplezni: hogy miért mozdult abba az irányba s miért ért oda, ahol most van.

A mennyezet biblia-sorakozója egyazon pillanatban teljes is, részletező is. A vizuális mű előnye: egyszerre és minden élénk áll.

A Michelangelo-világnézet a szemén és a kezén át a falra testesült. A rendelő is, II. Gyuláé. A korabeli papok prédikációi. Az ezerfejtű mecénás, az Egyház hite, a fölfogás-tartalma. A mész, a malter, a porfestékbe befogant a korszellem. Sőt átéltebben, átütőbben, akárcsak a misztikus megrendülése. Hol van a határ az ihlet és az elragadtatás között?

Szent Ágostont ma is olvassuk, mert költő is. A jó tanár nemcsak emlékezőtehetséggel, de képzelőerővel is bír. Ha a hidrogént és oxigént szétválasztom, megszűnik a vízállapot. Az igaz, jó, szép összefonódva jelentkeznek. A művészetet nem illik szolgálóvá alázni. Vetélytárs az, amelyik sokszor eléje fut az úrnőnek. A japán érzi, hogy az élővé váló Ádám-arc nem szillogizmusokba való: megábrázolva dúsabbá vált. A szibillák sóvárgása, Izaiás vágyakozása, hogyan lélegzi be a teremtmény a mindenütt jelenlévő Emmanuelt.

Előttük vagy beléjük keveredve, feléjük fordulva vagy háttal állva hányszor ütötte meg kőbaltájával az elejtett bölény koponyáját a fekete varázsló és mit üvöltöztek ritmikus félugatással a mezeten lándzsások, nem tudjuk, nem jegyezte föl senki. Nem is fontos, mert fennmaradt a lényeg, a fontosabb, ami a tudatuk mélyén lappangott. Viszonyulásukat a túlvilághoz, vad félelmüket kiolvashatjuk eltemetődött s előkerült maszksaik irtóztatóra tetovált vonásai-ból.

Néhány ezer év múlva, amikor lehámlott már a vakolat is a kápolna belső téglafugáiból s valaki majd érdeklődik: magyarázd már meg nekem, milyen is volt az a pompázóan gazdag szellemi áramlat, amelyet reneszánsznak hív a művelődéstörténelem, akkor majd lapozni kezdik ennek a kíváncsinak, a féltve őrzött mappák oldalait. Valóban a sixtusi plafon-biblia nemcsak dekoráció, amelyre mi még a nyakunkat merevítjük s a mandulaszeműek fényképezhetik, hanem összefogott s kitarulkozó korpék. Egy egyedülálló géniusznak a szeme által kifürkészett és láthatóvá tett látomás.

Persze nem arról beszélünk, hogy maga a művész vagy a kortársai a saját esendőségükben hogyan élték meg azt, amit hittek. Az ideáljaink, a lelki töltésük, a vállalt igazságuk nehezedik itt fölénk. A korabeli papok folyósították tovább az Egyházat, de az ígértetésük itt maradt megábrázolva, mint az ősemberé a barlangrajzaiban. Érti, vagy nem érti az alatta elvonuló turista, egy kicsit elvarázsolva, akarva nem akarva, a hangulatára valami megrendülés rátapad s azt magával viszi.

Félezzredel később a keleti tengerek fiait itt sűrűnek nálunk nyugatiaknál, hogy megszilárdítsák omló emlékeinket s furfangos eszükkel elszerezzék maguknak is, ami a mézspáncél alól előttenkedik. Reméljük, hogy hozzáértik még azt is, hogy nem azt keresik majd: mi vé degenerálódott az eszme bennünk, hanem micsoda az önmagában. Minden

ideológia előbb utóbb kihül és meghalva elenyészik. Csak a kereszténység születik mindig újjá. Csak benne van a teljes igazság, amely az újra és újra fölfedezésben állandóan föltámaszkodik.

Michelangelo nem gondolhatta, hogy misszionáriusi hivatást is teljesít azzal, hogy fest. Az esetleg hátsó szándékkal fizető japán meg hadd vigye, amit keres a mi örömünkre, mert a Mesterünk azzal búcsúzott apostolaitól: juttassátok el az egész világnak a tanításomat.

Prokop Péter

GYŪJTÉS A SZENTKORONA-EMLEKMŰRE — 1983 JÚLIUSÁTÓL:

E. S., Wildbad	DM	100,—
v. Rédey Gábor Köln		100,—
Krassay Pál, Wien		100,—
Kirner Margit, München		100,—
Vitézi Rend, Michelfeld		2 000,—
Perthi Magyar Hírek		215,—
Némethy Jenő, Heidenheim		100,—
X. Y.		10,—
X. Y.		3,—
Gergely Ferenc, Wien		14,—
Dr. med. Szeőke Kálmán, München		500,—
Szirmai I., Garbsen		100,—
Kreisz Mihály, Ravensburg		100,—
Dr. med. vet. Cs. István		100,—
X. Y.		27,11
Ruzsik Vilmos, Bondues		100,—
Ismeretlen		83 65
Jandó Gyula		50,—
Horváth Kálmán (norv. magyarok)		110,—
Horváth Kálmán (norv. magyarok)		34,25
X. Y.		50,—
Aparváry Mártonné		104,—
Magas István		104,—
Koppány Endre, Bern		610,50
Hets Aurélián, Sao Paulo		123,74
Dr. Dominits László, Talladega		49 40
MHBK-Calgary		127,24
Jandó Gyula, Melbourne		50,—
Papp Gábor, Cleveland		2.692,30
X. Y.		500,—
összesen:	DM	8.508,19

Az 1983 január—júniusi gyűjtés
összeredménye 12.011,88

(Lásd „Életünk” januári és július—augusztusi számait.)

A gyűjtés végleges összege: DM 20.520,07

A SZENTKORONA-EMLEKMŰ ÖSSZKÖLTSÉGEI:

Konrad Ferenc, kőfaragó, Máriacell	ös	80.026 40
Baldur Kreiseder, építész, Mattsee alapozás és felépítés		63.572,50
A. Meislinger, ács, Mattsee, tetőzet		8.425,20
Gerhard Grabner, műlakatos, Mattsee vasrács munkák		5.484,64
Kisebb költségek		500,—
Az emlékmű összköltsége:	ös	158.008,74

AZ EMLÉKMŰ FELAVATÁSI KÖLTSÉGEI:

A Kastl-i Gimnázium énekkarának autóbusszköltségei	DM	1.150,—
Söllner Engelbert offsetnyomda prospektusok és fényképek		884,—
összesen:	DM	2.034,—

Ünnepi ebéd 100 személynek ös 20.794,50 (ennek fele a Vitézi Rendet terheli.)

Harangozó Ferenc

SZENT ISTVÁN BÁL BÉCSBEN

A bécsi magyarok nagy társadalmi eseménye, az évenkénti Szent István bál, idén február 18-án lesz az Auersperg palotában (Auerspergstr. 1, Wien 8) a Szt. István Egylet rendezésében. A bál fővédnöke özv. Batthyány-Strattmann Lászlóné hercegnő, az Egylet díszelnökeje. Estélyruha kötelező. Zenéről a Vienna tánczenekar és Bognár Géza cigányzenekara gondoskodik. Belépőjegyek, asztalfoglalás, tudakozódás a bálrendezés címén: Stephansplatz 5, Stiege III, A-1010 Wien 1, Telefon 52 02 222 (Ung. Seelsorgeamt).

Cserkészélet

ÚJESZTENDŐ — ACHENKIRCHBEN

Karácsony másnapján estefelé hatalmas autókaravánok igyekeztek a festői fekvésű Achensee partján fekvő Achenkirchbe... A délelőtt még csendes, öreg Hotel Skolasztikában estére 200 magyar cserkész talált tanyára.

Az európai cserkészkerület „Tátra” téli tábora ebben a majd 130 éves régi Hotelben volt, ahol valamikor 1910 táján az öreg császár, Ferenc József is lakott...

Egy gyönyörű helyen, közvetlenül a tó partján áll ez a Hotel s a tó másik oldalán a magas, havas hegyóriások adnak méltó keretet a szép tájnak.

A 14. téli tábor vidám napjait idén nem a sok hó jelezte... Mert abból nem sok jutott a tábor tagjainak. Azaz az elején meg a végén síeltek, a közepén kirándultak, úszni jártak s este vidám, szép tábor tüzeket tartottak... A község lakói szerint 50 éve nem volt ilyen enyhe tél ezen a vidéken...

A népitánc gyakorlására is jutott idő! Bíró Feri, a népitánc neves mestere, Kölnből ezért jött el ide, feleségével, Julival — hogy a tábor lakóit tanítsa új lépésekre, új táncokra. Zengett is esténként a ház, hisz a zenét nem kisebb együttes, mint a hírneves Pendely népi zenekar szolgáltatta. Míg a nagyteremben a táncot ropták, a másik teremben a falfaragók szorgalmaskodtak. Fülöp László és Müller György a falfaragás mestere oktatták itt a fiatalok lelkes társaságát. A tábor végén rendezett kis kiállításán meg is bámulták az elkészült szép munkákat.

Volt verselés is. Az ének is ment ám szépen Konthur Mária rogós előadó vezetésével. Szilveszter estéjén az achenkircheni ősi plébánia templom színültig megtelt magyarokkal. Kétszáz cserkész s vagy száz cserkészszülő adott hálát a Jóistennek az elmúlt év napjaiért. Az évvégi hálaadást Matyasovich és Kozma atya, valamint Sipos nagytisztelendő úr vezelte. Szólt az ének, a zene, meghatóan szép volt a hálaadás. Utána a tábor tagjai és a cserkészek szülei a Hotelben találkoztak újra, ahol a fiatal cserkészrendezők kitűnő, vidám műsort készítettek elő. Aztán éjjel előtt elcsendesült a tábor. A hotel előtti kis téren álltak körbe a zászlórudat, melynek tetején a magyar és az osztrák zászló lobogott testvári ölelkésben. Ahogy az óra éjfélét ütött, a hotel legfelső emeletéről megszólaltak a harangok: Kozma atya Rómában vette fel a Szent Péter templom harangjait... Szőnyi Judit a Szózatot szavalta el nekünk, majd Kis Kornél az Örökség című gyönyörű szép verset. Aztán Gyurkabá emlékezett meg az Ó-évről. A Himnusz elénekzése után rakaták tömege szálalt nagy tündökléssel az ég felé. Így köszöntött ránk az Újesztendő. A háziak közben pompás szilveszteri lakomát készítettek elő. Vagy tíz méteres „Terülj asztalkám” várta az éhes cserkészeket...

Aztán eljött a farsangi álarcos bál is.

MEGHÍVÓ

A brüsszeli Magyar Ház és a „Le Noyau” Szintársulat szeretettel várja magyar és belga barátait Vidám - Dalos - Zenés estjére, március 10-én, szombaton 19.30 órakor a Goethe Institut nagytermébe (58 rue Bälliard, 1040 Bruxelles). A műsor: Noyau varieté (franciául), magyar nótacsokor, népi táncok, magyar zeneszámok. Szünetben: magyar borok, sütemények és tombola. Belépőjegy felnőtteknek 180 Frs, diákoknak 100 Frs.

Előkerültek a csomagokból a maskarák, otthon tervezett vidám öltözékek. Volt maskara verseny is, felvonult az egész tábor. A „Gödöllői Jamboree” szírvéjét Gyurkabá vezette be, nagy nevetés közepette.

Aztán az utolsó két napra újra megjött a hó, s vidám befejezést adott a boldog tíz napnak!... Éljen a téli tábor!

Rozmár

BUDAPEST? — BUFFALO?

— ÖREG CSERKÉSZ LEVELE —

Hűvös, őszi szél rázza a sárguló faleveleket. Az októberi nap ki-kibújik a bánatosanszürke esőfelhők közül, hogy betekintsen az ablakon. Itt benn a teremben kezek emelkednek jelentkezésre, s a vita hevéből szinte izzani kezd a levegő. A kerck, hibátlan magyar mondatokból a „még többet — még jobban” akarása buggyan elő. Talán Budapesten vagyok? Kissé idegenül hangzó, lágy „t”-k ébresztenek révedezésemből. De nemcsak ezért nem lehetek Budapesten, vagy valahol máshol Magyarországon, bármilyen jó kiejtéssel, bármilyen folyamatosan gördülnek is általában a magyar mondatok. De mondhatnák-e otthoni fiataljaink bármilyen ilyen felszabadultan, csak a célt tekintve, ennyire félelmek és gátlások nélkül, ami a saját gondolatuk, amit nem rágtak előzőleg a szárukba? Akarhatnak-e bármilyen, amit ők maguk akarnak, anélkül, hogy előzőleg megmondták volna nekik, hogy szabad-e azt akarniuk?

De Amerikában sem lehetek, hiszen itt senki sem döngeti a mellét, hogy ő milyen jó magyar, hogy ő otthon milyen nagy hős volt, hogy mennyit szervezett, s hogy nélküle idekint semmi sem történt volna mindeztideig. És senki sem vágja a másik fejébe, — egyéb érvekből kifogyva —, hogy ilyen vagy olyan „-ista” vagy „-iszta”.

Dehát hol is vagyok tulajdonképpen? Hogy jutottam az „én mindent jobban tudok”, a „csak én tudom a többi magyarokat összefogni”, a „RÁM vár a világ!” egész földgolyónkra kiterjedő, nagy magyar sivatagjából az őszinte összefogás, egyetakarás „RÁNK vár a világ!” oázisába?

Nem is kellett messze menjek, csak egy napra járjék földre, ide Buffalóba, a Cserkészszülők Konferenciára. Itt találtam ezeket a soha tréfálkozás alkalmat el nem mulasztó, vidám fiatalokat, akik olyan komolyan, olyan hozzáértéssel tudnak egy-egy nevelési vagy módszertani probléma fölét hajolni, hogy közös erőfeszítéssel megoldják azokat.

Örvendtem, hogy elöttem, mert jól éreztem magam Buffalóban. Élveztem a Piarista atyák és az ottani cserkészek, cserkészszülők vendégszeretetét, a valódi magyar ízeket és szíveket az ételekben és azokban, akik azt elkészítették és felszolgálták. Élveztem a magyar szívek melegét, amikor jókedvvel és vidámsággal telve ének, mese, móka, nevetés és egy kis tréfás „beolvasás” fakadt belőlük a „szobátáborítú” és az utána következő tánc alkalmával. Élveztem a magyar szívek lázas dobogását, amikor gondolatokat sarjastva kis magyarjainkért való aggodalommal, gondoskodó szeretettel az „emberebb ember, magyarabb magyar” eszményének közelítéséért viaskodtak.

Jól éreztem magam Buffalóban, mert valóban az igaz emberség, az igaz magyarság oázisában éreztem magam.

Fr. Szabolcs OFM

Hírek - események

25 ÉV A SVÁJCI MAGYARSÁG SZOLGÁLATÁBAN

A „Keresztény Munkás” 1959 januári száma örömmel jelentette, hogy 1958 december 14-én megalakult a CNG (Christlich-nationale Gewerkschaftsbund) keretében az önálló keresztény magyar szakszervezet a Svájci Keresztény Magyar Munkásszövetség, dr. Harangozó Ferenc magyar menekült lelkes elnökletével, aki egy éve múlva elkerült Oltenből. A vezetést utána Hanzély Menyhért és Spaits Mihály vették át, akiknek érdeme, hogy a Szövetséget átsegítették a kezdeti krízisen.

A végleges megoldást a székhely Zürichbe való áthelyezése jelentette és a vezetés átvétele. Ebben halhatatlan érdemei vannak Böröcz Józsefnek, aki a 2. zürichi közgyűléstől kezdve a vezetést és a munkát Winkler József pénztárossal együtt átvette és a mai napig viszi.

A Szövetségben mindjárt a kezdetben helyi csoportjai alakultak Oltenben, Zürichben, Luzernben, Baselben, Liestalban, St. Gallenben, valamint Her'sauban és 235 tagja volt — a tagok száma idén meghaladja a 780-at. A Szövetség pénzügyi forgalma az első években évi 4–5 ezer frank volt — az elmúlt néhány évben megközelítette az évi 50,000 frankot.

A számok önmagukért beszélnek: a Svájci Keresztény Magyar Munkavállalók Szövetsége a magyarság legjelentősebb szabad szervezetévé vált, mivel minden 10. Svájcban élő magyar család bekapcsolódott a Szövetségbe. Ezt mindenképpen úgy kell értékelni, hogy a magyarság a Szövetségben érdekei képviselőjét látja.

Ezt tények bizonyítják. A „Magyar a magyarért!” akció keretében több mint 200 magyart sikerült menekülttáborokból Svájcba hozni és itt menekültként felvenni. További több mint 100 idős és beteg magyar sikerült különböző akciók keretében Svájcba hozni és megélhetéshez juttatni. Szövetségünk 60 évesnél idősebb tagjait is felveszi a biztosítottak közé, eddig mintegy 300 személyt.

Szövetségünk ezen aktivitásának híre messze túljut az ország határain is és elismeréssel nyilatkoznak róla svájci és külföldi szervezetek. A biztosítási szerződésektől kezdve a lakásügyekig, a peres eljárásoktól az állampolgársági ügyekig hosszú a sora azon ügyleteknek, amelyek elintézéséért a Szövetség áldozatkész vezetőinek és munkatársainak kell eljárniuk.

Ezen, a szokásos szakszervezeti feladatokon itt-ott túlmenő tevékenységen felül, a Szövetség támogatja a különböző újságok és könyvek kiadását, a Burg Kastl-ban működő magyar gimnáziumot, a kulturális és politikai rendezvényeket. A magyarországi és erdélyi árvíz idején elküldött csomagok postaköltsége közel tízezer frank volt.

A mostani jubileum alkalmából szólni kell gondjainkról is. Szövetségünkön az öregedés jelei mutatkoznak. Noha ez a természet rendje, de a magyarság ügye sohasem évelhet el. Kérjük ezért az idősebb nemzedéket, hogy Szövetségünköt ne szakadjanak el. Kérjük fiataljainkat, hogy ne zavarja őket a mi régies külsőnk, sem a számukra néha nehezebben megérthető magatartásunk. A zászlót mi is fiatalokként emeltük fel és mi sem értettük meg akkor mindenben a nálunk idősebbeket.

Szeretettel hívunk minden Svájcban élő magyart sorainkba foglalkozásra vagy vallásra való tekintet nélkül. Minden itt élő magyarnak helye van közöttünk, ezért is változtattuk meg régebbi elnevezésün-

ket Svájci Keresztény Magyar Munkavállalók Szövetségére.

Svájci Keresztény Magyar Munkavállalók Szövetsége — Vezetősége

KARÁCSONYI ÜNNEPÉLY ZÜRICHBEN

Családias, együttérző magyar szívvel és örömdetes nagyszámú résztvevővel ünnepeltük Szentkarácsonyt, Jézus születésének emlékét.

Dr. Harangozó Ferenc, az „Életünk” főszerkesztője, megnyitó- és már előzőleg templomi szentbeszédében is, a magyar családok nemzeti hűségét és annak az ifjúság lelkébe való plántálását hangsúlyozta. Hazafias hévvel áthatott értékes levetítette előadásába nemzetiségünk, anyanyelvünk és kultúránk ápolásának messzeható fontosságát. Régi, de igaz szólam, hogy nyelvében él és maradhat csak meg egy nemzet, melynek jövő sorsa viszont a családokban dől el. Híven bíztatott, hogy ne tartson vissza bennünket menekült végzetünk a gyermekek magyarság-öntudatának nevelésétől, jövőjük féltése miatt. Ha egyszer a mi részünkre is megvalósulhat az „Egyesült Európa” nagy eszméje s eltűnnek a nemzetiség-szabta határok, az akkori nemzedék majd bizonyára boldogan fűzi össze az elszakadozott honi szálakat s örömmel cseng össze az otthoni és távoli magyar szó. Ne törjünk tehát le, köveszük Prohászka püspökünket: „Legyünk olyanok, mint a madár, mely alól ha kivágják a fát, nem esik a földre, hanem magasabba repül!”

A további műsor szereplői kis- és nagy-cserkészeink voltak, akik az ünnepet szimbolizáló vidám betlehemes játékaikkal s színpompás előadásaikkal a lehető legkellemesebb atmoszférát varázsolták környezetünkre.

A bülachi Magyar Menekült-táborból érkezett 18 felnőtt és gyermek vendéget Szabó Kornél nagycserkész ezen szívvelyes szavakkal üdvözölte: „Isten hozott benneteket, új hazát kereső magyar testvéreink, akik először várjátok idegenben a Megváltó eljövételének ünnepét. Adja a karácsonyi szent Kisdéd, hogy mielőbb révbe jussatok s az elkövetkező Karácsonyokat otthoni, meghitt családi körben töltsétek!” A helyszíni gyűjtésből pénzadományt s a megértő, kedves háziasszonyok jóvoltából magyar kalács és sütemény csomagot ajándékoztunk nekik, melyet meghatódva, hálásan köszöntek meg a szíves adakozóknak.

Végül hálás köszönet a rendezőségnek az ünnepély kiváló megszervezéséért és annak valóban örömteljes átéléséért.

Badalay-Bús Gabriella

IRODALMI-TÖRTÉNELMI PÁLYAZAT

(Németh Zoltán pályázat)

A pályázat tárgya: „Zrínyi korának történelmi háttéré” (Zrínyi élete — A török áfium ellen való orvosság ismertetése és magyarázata — Párhuzam napjaink történelmével).

A pályázat legyen minimum 5–10 oldal, kézzel írott. — Beadandó húsvétig.

Az 1. díj középiskolás diákoknál 1,000 dollár. A pályázó az Alapítvány elnöke vagy annak megbízottja előtt pályázata eredetiségét megvédi. A pályázatot a középiskolásoknak hirdetjük meg, de egyetemisták is pályázhatnak külön csoportban. Külön ösztöndíjjal jutalmazzuk.

Minden pályázathoz kérünk curriculum vitae-t (rövid életrajz). — Internátusban lakók az otthoni címüket is adják meg.

Az első díjon kívül további jutalmakat is adunk az érdemnek megfelelően.

A pályázatokat: United Hungarian Fund, P. O. Box 11027, Cleveland, Ohio 44111, USA címre kell küldeni.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Innsbruck: Keresztelés: A kereszténység szentségének kegyelmeiben részesült 1983 jún. 27-én **Benedek-György**, Zombori György és Salila másodszülött fia. — Isten áldása legyen rajtuk!

Halálozások: A volt innsbrucki magyar gimnázium tanári karának két értékes és közmegebecsülésnek örvendő tagja halt meg: — **Major Jenő, Pécs**, — görög és francia nyelvszakos tanár, életének 91. évében; — **Jausz Emil, Budapest**, a bölcsélet és pszichológia tanára pedig 60 éves korában halt meg Solbad Hallban. Miután kivált a magyar oktatásból, a nehezen nevelhető fiatalok intézetében működött nevelőként, hirtelen bekövetkezett haláláig, ahol nagy megbecsülésnek örvendett kollégái és nevelői körében. Mindkét tanártársunkat gyászolják egykori hálás diákjai is. — **Páva János, Székesfehérvár**, technikus Innsbruckban, a gimnázium egykori diákja, életének 43. évében hirtelen meghalt; — **Kalmár Tihamér**, szül. **Délapusztán**, Dácskában, 78 éves korában. Szabadka városának országgyűlési képviselője volt. Közéleti tevékenységének tengelyében magyar nemzeti érdekek állottak és életében beteljesedett a Délvidék hazatérése is, melynek áldozatkész előkészítője volt. Dornbirnban élt és ott önálló kereskedelmi ügynökséget alapított. Az osztrák társadalom megbecsült tagja volt. Hamvait az innsbrucki családi sírban nagy részvénytulajánítás mellett helyezték el; — **Plattner Ildikó** szül. **Szabó**, Budapest, az innsbrucki Irgalmas Nővérek iskolájában működött mint tanárnő. Autóbaleset következtében vesztelte el életét 38 éves korában. Fiatalon bekövetkezett halála nagy megdöbbenést és mély részvételt váltott ki. Édesanyja kívánságára hamvait Budapesten helyezik örök nyugalomra. — Nyugodjanak békében a föltámadás keresztény reményében!

Linz: Halálozás: Szamosi János 1983 nov. 6-án, 30 éves korában elhunyt, — dec 5-én volt a beszentelése. Autóbaleset áldozata lett. Benne Simonffy Erika a vejét gyászolja. A plébános írja: „A szerencsétlenség idején sokszor felragyog a lelki nemesség is. Így akkor is, amikor a fiatal özvegy a nyitott koporsó mellett megragadja férje kezét és ígéretet tesz arra, hogy az ő szenvedő szüleit soha el nem hagyja. Ők öregek, betegek, így Budapestről még a beszentelésre sem tudtak eljönni. Menyük maradt egyetlen támaszuk. — Az Úr adjon erőt mindnyájuknak ebben a mély gyászukban!”

Bécs: Keresztelés: A lelki újjászületés szentségében részesült **Pálffy Miklós**, P. Miklós és dr. jur. **Wanck Andrea** első gyermeke, a Pázmáneumban, 1983 november 26-án.

Szentségi házasságot kötöttek Sánta Tamás és Stockenreiter Mária Bécsben, 1983 december 1-én.

Az Úr áldása kísérelje az újszülöttet és az új párt!

Az örök hazába költöztek: Fritsch Sándorné Mária, 84 éves, Bécsben, 1983 dec. 3-án; — **ifj. Kurcsics Gyula**, 40 éves, Bécsben, 1983 dec. 12-én; látogatóban lévén hugánál Bécsben, érte a váratlan behívó; — A fejérmegyei sörédi születésű **Sörédi Ignác** kapucinus segítő testvér 1983 dec. 30-án a felsőausztriai Riedben szívizélhűdésben váratlanul meghalt. 1956-ban, mint teherautó-sofőr, saját teherautóján jött át Ausztrába. Több osztrák kapucinus kolostorban, utoljára Riedben, látta el a sekrestyészi teendőket. A Fioretti szellemében követte Szent Ferencet s az imaéletéből táplálkozó lelkiismeretességét rendtársai és a hívek egyaránt nagyra becsülték. — Adj, Uram, örök nyugalmat nekik!

BELGIUM

Liège: Születés: Farkas Dávid, Houthalen; — Tóth Teréz, Genk. — Isten oltalmazza őket!

Házasságot kötöttek: Hitre Lillane és Lachet Dominique, Stambert-ban; — Megyimori Piroška és Rumke Marc, Petangeban. — Gratulálunk!

Elhunytak az Úrban: Rutich Elemérné

sz. Gombás Júlia, 76 éves, **Vottem**; — **Dolozsin József**, 86 éves, **Dampremy**; — **Twarda Róza**, 79 éves, **Charleroi**; — **Várkonyi Mihály**, 79 éves, **Luxemburg**. — Adj Uram örök nyugalmat nekik!

PÁLINKÁS ATYA ÍRJA A MISSZIÓBÓL, ZAIRE-BÓL:

JUTKANÉNI, — a Liègeiek Jutkanénije, Mindenszentek napján délután 3 órakor vétett föl a megbodogult közösségbe. — Hősies helytállása, csodálatos kedélye, egyenes őszinte beszéde, igazságszeretete sokszor meglepott, csodálatba ejtett... hogy lehet ily törekény kis teremtsében ekkora lélek?! Sok küzdelem, szenvedés volt osztályrésze az idegenben, mégis tudott felülemelkedni ezeken és a nagyobb magyar család mamájaként reményt, jókedvet, vigaszt tudott adni sokaknak. Vallásossága őszinte, mély; mindig jelen, mindig készen. Mindig ott volt ahol a magyar ügy, vagy érdeke megkívánta. Biztató véleménye, valamint kritikája segített az arany középuton megmaradásra. Egész életében megmaradt menekült magyarnak. **Jutkanén!** Szeretünk és el nem felejtünk! Gondolj reánk és törődj tovább is velünk az örök hazából!

★

Dobai Sándor, a Liège-i lelkész értesített minket arról, hogy **Ft. Sárkány József** atya személyében Eisdén-be, de főként Charleroi-ba, új magyar lelkész érkezett, aki Charleroi-ban már a karácsonyi ünnepi misét is tartotta.

Amíg személyéről és illetékes helyről mi bővebbet nem tudunk, Isten bőséges kegyelmét és áldását kívánjuk mi is!

★

Dobai Sándor írja megboldogult **Werner Alajosról**: „Jézus egy földi élvezetről nem mondott le: a muzsikáról, a szép énekekről. A betlehem puszták fölött gyönyörű éneket hozott a szél; a kis Jézus bölcsődalát énekeltek az angyalok: „Dicsőség mennyben az Istennek — békeség földön az embernek!” És 33 év múlva, az Utolsó Vacsora után, himnuszokat zengvén ment ki az apostolokkal az Olajfák Hegyére!”

Brüsszel: Halálozás: Magr. E. De Jardin (77) dec. 14-én, egy munkával betöltött élet után csendesen elhunyt. — A magyarokat, lengyeleket és a keleti menekülteket különösen szívébe zárta. Az idegen papok neki köszönhetik belgiumi státusba fogadásukat. A **Magyar Ház** megvételekor ő segített hathatósan dr. Dóri Bélának. Haláláig a Magyar Ház tulajdon-társelnöke volt és — két eset kivételével — minden egyes 1956 októberének ünnepe szónoka. A lelkész és néhány magyar jelen volt a temetésén a zsúfolásig megtelt Szt. Zsuzsanna templomban, körülvéve a három püspököt. Munkások, hadifoglyok, idegenek, J. O. C.-kiküldöttek meghatóan köszönték meg koporsója előtt soko'dalú segítségét és az értük való bátor kiállást. Magyarok! Mi is imádkozzunk érte és vele, hogy a Magyar Ház további sorsa jó kézbe kerüljön. — R. I. P. **Báró Neu Györgyi** (77) csendesen elhunyt. Sok barátja vett részt a temetésén Krainemben. — Béke poraira!

HOLLANDIA

Den Bosch: Halálozás: Geisz Anna édesanyja fiatalon, 51 éves korában, a Leeuwarden-i kórházban elhunyt. — Adj, Uram, örök nyugalmat neki s ittmaradt szeretteinek lelk'érőt és vigasztalást!

NÉMETORSZÁG

Aachen: Még soha nem jöttünk össze ennyien, mint 1983 karácsonyán, családi-estünkre.

A tradíció, melyre mi magyarok hajlamosan vagyunk, meghívó nélkül is egybegyűjtötte Mönchengladbach, Krefeld, Jülich, Köln, de a Benelux államok magyarjait is. (Essenből is voltak!)

Az Orsolyiták nagyterme — Aulája — utolsó helyét is betöltötte a jó hangulatú magyar közösség. Művészeink most is a nívó csúcsát nyújtották.

A **Koncert** a vendégként megjelenő Főnöknő és az igazgatónő bámulatát is

megragadta. 4 operaházi tag, a „Saxophonaria Hungarica” és a „Quatuor de Clarinettes de Hongrie” Aachen felsőfokú művész életének minőségét elérte, talán túl is haladta. — „Ilyen még Aachenben nem volt”, hangzott el az általános vélemény a koncert végén.

Kérjük a történelem Urát, hogy ezidén is hasonló élményben legyen részünk.

Szigeti István

Cremlingen: Keresztelés: Bensőséges és ünnepélyes keresztelők voltak az év elején Braunschweig közelében. **Török Ferenc** és **Almás Piroška** fiát, **Dánielt**, öltöztették új, keresztény emberré. Szülei neve, szakács és hentes szaktudásukkal a „Harz és Heide” között egy kedves fogalom — Adjon az Isten a Török-családnak új tanúval sok szerencsét és boldogságot! Dániel 1983 nov. 18-án született — keresztelték 1984 január 14-én.

München: Házasságot kötöttek: Greff Imre és Magó Erzsébet 1983 dec. 26-án Münchenben. — Sok szerencsét és boldogságot!

Halálozás: Dr. Császár Károly 60 éves korában, 1983 dec. 22-én Münchenben meghalt; temetése dec. 30-án volt München-Waldfriedhofban; — **Molnár Ferencet** 1984 jan. 7-én halva találták 69 éves korában; temetése 1984 jan. 12-én volt a müncheni Nordfriedhofban. — Nyugodjanak békében!

OLASZORSZÁG

Keresztelések: Civitanova (Macerata): Június 25-én megkeresztelték **Alessandrot**, **Pollastrelli Giorgio** és **Porkoláb Andrea** harmadik gyermekét: — **Firenze:** július 9-én **Caterinát**, **Benti Silvano** és **Gálcsi Mária** gyermekét; — **Passirana** (Milano): november 8-án **Christiánt**, **Gangemi Domenico** és **Nánási Anikó** első gyermekét; — **Róma:** szeptember 8-án **Tizianót**, **Tiburzi Gianfranco** és **Németh Mária** első gyermekét. — Isten áldása legyen velük!

Halálozások: Milano: Ing. Lanzmann Edmond, 82 éves korában, nov. 15-én; — **Róma: özv. Szász Viktorné sz. Eberhardt Ilona** 87 éves korában, nov. 27-én. — Adj, Uram, örök nyugalmat nekik!

★

Angelus atyától „loptuk” a „bon mot”: „Régen a lányok elpirultak, ha szégyelltek magukat. — Ma szégyellik magukat, ha elpirulnak!”

SVÁJC

Svájcából kaptuk a hírt: **özv. Sto'kovits Józsefné sz. báró Sardaqua Lenke**, 87 éves korában Münchenben elhunyt. — Nyugodjék békében!

Hanzálv Menyhért. 1900—1984

Jan. 7-én hosszú, súlyos és páldás keresztény türelemmel viselt szenvedésből váltotta meg a halál 78 éves korában a svájci Dornach községben.

Hanzálv Menyhért, okleveles gazdatiszt, 1946 után menekült családjával a svájci Oltenbe, Nemcsak családjának volt kezdettől fogva gondviselő, jó édesatyja, hanem a nagyobb családnak, a menekült magyaroknak is, mindig mindenben elirányítója és segítője. Különösen az egyedülálló magyar fiataloknak lett a második édesapja. Hány fiatalnak szerzett heivet, mesterséget és hány fiatal vezett vissza a jó útra ha tévedett, annak csak a Jóisten a megmondhatója. Figyelme azonban még messzebbre terjedt: hogy a magyar munkást — hiszen akkor szinte mindnyájan, nem ismervén a nyelvet, munkásokká lettünk — eligazítsa és védje, ő lett egyik megalapítója a Svájci Keresztény Magyar Munkásszövetségnek 1958-ban a Svájci Keresztény Szakszervezet oltalma alatt.

Betegsége korán és alattomosan jött. A látása gyöngült meg fokozatosan, úgy hogy az utolsó évtizedekben már csak nagyítóval látott. De soha nem panaszkodott, türelmes és csendes maradt és mindig dolgozott. A baj lassan átterjedt a hallásra, a lábra, a végén le kellett venni térdnél a lábait is. Élete egész útján mellette állt jószágos felesége özöngyalként. A gyászjelentésen az is áll, hogy a Haldoklók szentségével megerősítve távozott el. És a mottó:

„Te nem hagytál el — Csak előttem mentél el!”

Legutolsó lakhelyén, Dornbach-ban, temették el január 11-én. Családján kívül gyászolják és áldják a jó Menyhértet

mind, akik ismerték. — Have anima pia et fidelis!

Harangozó Ferenc

SVÉDORSZÁG

Svédországból örömmel közölhetjük az új svédországi magyar lelkész nevét: **P. Péter Pál Ther**. Címe: Folkungagatan 46/C, S-116 22 Stockholm. ☎ 08 43 90 86. — Bővebbet a jövő hónap számunkban közlünk.

NYIKOS LAJOS

1913 — 1983

Nem volt sem menekült, sem emigráns. De a vérbefojtott októberi népfelkelés hőseivel, áldozataival, a hazátlanná vált magyar menekültekkel teljes szolidaritást vállalt, bizonyítván hűségét, áldozatos szeretetét a dunántúli Hazához.

A Gondviselés Nyikos Lajost, a nagytekintélyű pedagógust, a jövőbe messze kitekintő iskolareformátort Pannon'a ége aól indította el életútjára, és vezette Pestalozzi hazájába, nevezetesen Baselba, Erasmus emlékeit és a humanista tradíciókat őrző rajnamenti polisz (városállam) falai alá. Basel Nyikos Lajos számára valóban „predestináció” volt (lett).

A félig magyar, félig svájci félárva (édesapja egy fejérmegyei kisközségben volt tiszteletes úr) alig volt kilenc éves, amikor a svájci atyafiság jóvoltából a civis városba került.

A híres baseli Humanista Gimnáziumban Nyikos Lajos nemcsak különös hangzású nevével, hanem nemmindennapi tehetségével is feltűnt.

„Érettségi után — mesélte el nekem jóízű magyarsággal — sokáig tusakodtam önmagammal, mire is adjam a fejemet? A „muzsikálásra”-e avagy a filológiára?”

Végül is az antik nyelvek mellett döntött. De a „muzsikálásban” telt legtöbb öröme, és a zene, nevezetesen a magyar dallamok, Liszt, Bartók, Kodály lettek élete végén a depresszió infernójában meggyőztört lélek vigaszai.

Az antik nyelvekből „summa cum laude” doktorált. Latinul írta meg d'sszertációját.

A tanári pálya hivatás volt számára. Az ifjúság epochális jellegű lázadásának nehezéveiben biztos kézzel, higgadt bölcsességgel igazgatta a krízistől és problémáktól nem kímélt Leánygimnáziumot.

1956 októberében motiválva a magyar nemzet csodalatra méltó szabadságharcától, elsőnek fordította le Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról... című versét. És amikor megérkeztek Baselba az első menekültek, szabadságoltatta magát és élére állt a magyarmentés ügyének. Szervezett, segített, integrált, a svájci rádióban beindította a nyelvkurzust, lektorálta e sorok írójának Német nyelvtanát a magyar menekültek számára. Még azt is kiverekedte a városi nagytanácsban, hogy a menekült magyar gimnazisták francia helyett magyar nyelvből érettségizhessenek. 1958 tavaszán ejtették meg Baselen az első érettségit magyar nyelvből, amelyen Nyikos Lajos érettségi biztosként fungált.

Meghatott örömmel regisztrálta a magyarok helytállásáról szóló svájci véleményeket, de mindig elszomorodott az arca, ha valami negatívumot kellett hallania valamelyik megtevédt honfitársról.

Nehezen értette meg viszont, hogy mi magyarok itt távol a hazától, miért maradjuk egymást. Féltette jóhírünket, becsületünket. Ő maga azok közé tartozott, akik csak öregbítették hírünket a világban, mely humanitásból, gyakorlati kereszténységből és cselekvő hazaszeretettel tevődött össze, nemes egyénisége megtoldva a magyar nagyvonalúság, gavalléria értékességével. — Legyen áldott emléke! **Gy. Pethe Ferenc**

MUSICA HUNGARICA
Rümannstr. 4 - 8000 München 40
Telefon (0 89) 30 50 43

TAVASZI PROGRAMUNK

Március 11-én, vasárnap 16 órakor
Borbándi Gyula: A magyar népi mozgalom címmel tart előadást a müncheni Künstlerhausban (Lenbachplatz). Ugyanott 12 órától estig **könyv- és hanglezkiállítás**

Március 31-én, szombaton 19 órakor
Vajda Albert vidám estje: **Csak rosszabb ne legyen** (... de jobb lehet) a Penta Hotelben (München, Rosenheimer Str.)

Április 7-én, 8-án, szombat-vasárnap
nagy szabású **könyv- és hanglezkiállítás** Zürichben, a Hotel Internationalban (Marktplatz) 10 órától 19 óráig.
Mindenként szeretettel vár — **Katkó Sándor**

Újdonságaink!

István, a király, rockopera, 2 drb.	DM
hanglemez, kíséző füzetrel	45,—
Duray Miklós: Kutyaszorító	35,—
Nyugati magyar irodalom története	30,—
Matyi falinaptár, 12 üdvözlőlappal	20,—

Allampolgársági (bírószági- menekültügyi tanácsadás) hiteles német gyorsfordítás: **August Lévai**, Lehnsgrund 38, 4300 Essen. — **Telefonszolgálat:** (02 01) 71 15 82.

AGAPE KIADVÁNYOK

Újvidéken (Jugoszlávia) AGAPE néven katolikus kiadó működik. Kiadványait mindenkinek szeretettel ajánlja. Az eddig megjelent kiadványok közül kaphatók:

Agape folyóirat (megjelenik minden páratlan hónap végén) évi előfizetés	DM 10,—
Isten népének története (Biblia képregényben. Eddig megjelent 21füzet) egyes füzet ára	2,20
Antal testvér (Páduai Szent Antal élete képregényben, színes, 72 old.)	4,—
Nigg-Schneiders: Assisi Szent Ferenc és világa (142 old., 72 színes képpel)	17,—
Malinski-Bujak: II. János Pál (210 o., 111 fekete-fehér és 42 színes képpel)	17,—
Képes Biblia	20,—
C. B. de Gasztold: Imák a bárkából	3,10
A keresztfához megyek (Keresztutak gyűjteménye)	5,—
Harmath K.: Megváltásunk szent éve (brosúra)	1,—
I. Loidl: A fatimai látások (bros.)	1,—

Ezenkívül kaphatók még természetből vett motívumú levelezőlappok (és fél levelezőlapp nagyságú képek) bibliai vagy más aforizmával; katolikus zsebnaptár és falinaptár. Amennyiben a megrendelt kiadványok összsúlya megközelíti az 5 kg-t, a postaköltségeket nem számoljuk fel külön.

A kiadó címe: AGAPE, Cara Dusana 4, 21000 Novi Sad, Jugoszlávia.

Az Agape szívesen vállal mindennemű nyomdai előkészítést vagy nyomtatást Jugoszláviában, a nyugatiakhoz képest igen méltányos áron!

TAKÁCS

Fleisch & Wurstwarentrieb GmbH
Dorotheenstr. 4 - 7000 Stuttgart 1
MARKTHALLE, Stand - Nr. 74-76

Telefon (07 11) 24 31 04

Ezennel rendelék izletes csemegeárút

T a k á c s t ó l :

Cikk-szám	Az árú megnevezése	DM/kg
101	Friss kolbász	16,—
102	Füstölt kolbász	18,—
103	Disznósajt, paprikás	11,—
104	Disznósajt, borsos	11,—
105	Hurka, májas-rizses	10,—
106	Hurka, véres-rizses	10,—
107	Véreshurka zsemelével	10,—
108	Füstölt véreshurka	12,—
109	Bácskai májashurka, papr.	12,—
110	" " papr. nélkül	12,—
111	Debreceni, friss	16,—
112	Paprikás krakkói	15,—
113	Krakkói paprika nélkül	15,—
114	Fokhagym. vadászfelvágott	17,—
115	Lengyel sonkafelvágott	22,—
116	Tiroli felvágott	17,—
117	„Kulen“ Paprikaszalámi	24,—
118	Paprikás abáltszalonna	13,—
119	Füstölt oldalas	13,—
120	Füstölt szalonna	13,—
121	Fehér szalonna (6 cm)	12,—
122	Finom sonka	21,—

.....
hely dátum aláírás

Jobbízú a TAKÁCS-árú — Saját készítmények! — Nettóárak! A szállítási költségeket hozzászámítjuk. Szállítás utánvétellel.

HIRDETÉSEK

Magyarok legkedveltebb találkozóhelye a hagyományos müncheni

MAGYAR BÁL

Az eddigi nagyszerű keretek között
1984 február 10, péntek, 20 órai kezdettel a Hotel Bayerischer Hof (Promenadeplatz 2-6, 8000 München 2) dísztermeiben tartunk, — Felvilágosítás 1984 január 10-től, naponta 18.00-21.00 óráig a **(0 89) 6 92 41 29** telefonszámon.

Kérjük barátainkat, hogy a magyar bál dátumát már most jegyezzék elő a nap-tárba!

A Diákszövetség Müncheni Csoportja — Bálrendezés —

Önálló férfi, 52 éves, kat., Benelux egyik országában, jóképű, 170 cm., egyetemi végzettségű, vezető állásban, jó fizetéssel, keres Benelux területén vagy Nordrheinwestfalenben 35-45 év közötti melegsívű, csinos, vidám és főleg megbízható társat. Fényképes leveleket kérek „117” jeligére. Minden levélre válaszolok.

Jelenleg **Hollandiában élő** egyedülálló **hegedűművész**, fiatalos ötvenes, 172/67, keres zeneszerető komoly férfi ismeretségiét. „Barátság” jeligére a kiadóba.

KERN VERONIKA

törvényszéki hites okirattfordító, vállalatfordításokat magyarról németre és németről magyarra. — Cím: Eichenstr. 1, D-8028 Taufkirchen/am Wald (bei München) **TEL.: (0 89) 6 12 52 43** (17 órától).

A '82-től megváltozott új „Gépjárművezetői vizsga kérdései” magyar nyelven. **DM 45,—** áron kapható: **Dr. L. Deák**, Johann-Clanze-Str. 43, 8000 München 70.

Diószeghy Tibor, hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar. Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 249. D-4040 Neuss. ☎ 02101/54 13 17

HAZAI HENTESÁRÚ

1 kg Kolbász száraz	DM 18,—
1 kg Kolbász füstölt	16,—
1 kg Véreshurka rizsával	12,—
1 kg Májashurka rizsával	12,—
1 kg Disznósajt	14,80
1 kg Tokaszalonna	10,80
1 kg Vastagszalonna	14,—
1 kg Tepertő	16,—
1 kg Borda	12,—
1 kg Sonka	24,—

A szállítás utánvételes.

5 kilón felüli rendelésnél portómentes.

MICHAEL TAUBEL, Metzgermeister

Peter-Rosegger-Str. 3

6710 Frankenthal/Pf. Tel. (06 233) 6 26 93

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. Baver

Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2

Telefon (0 89) 1 29 63 93

Egri Bikavér	DM 6,80
Alföldi Olaszrizling 1.	5,30
Alföldi Kékfrankos 1.	5,30
Abasári Rizling 0,7	5,95
Debrői Hárslevelű	6,30
Badaacsonyi Kéknyelű	7,20
Badaacsonyi Szürkebarát	7,30
Soproni Kékfrankos	6,60
Villányi Burgundi	7,30
Hajósi Cabernet	7,30
Boglári Olaszrizling	6,—
Boglári Kékfrankos	6,—
Boglári Cabernet-rosé	6,—
Csopaki Rizling	6,80
Zöldszilváni	7,30
Tokaji Aszú 4 puttonyos	14,50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	12,50
Vilmos körtepálinka	24,50
Császárkörte	19,50
Kecskeméti barackpálinka	27,—
Cseresznye pálinka	24,50
Szilva pálinka	21,50
Kosher Szilva pálinka 0,8	32,—
Hubertus	21,—
Beverage Bitters (Unic.) 1 lit.	32,—
Beverage Bitters 0,5 lit.	17,—
Pick szalámi	kg 27,—
Csabai	kg 25,—
Gyulai	kg 23,—
Házi kolbász	kg 19,—
Kalocsa tarhonya	1/2 kg 3,30
Nagykoktatésza	1/2 kg 3,50
Paprika káposztával	0,7 lit 4,40
Hegyes erőspaprika	4,40
Hegyes csípőspaprika	4,40
Bogyoszlói paprika	4,10
Disznósajt	kg 12,50
Véres-, májashurka	kg 12,50
Kalocsa Paprika-set	7,10
Paprikakrém tubus: édes/félerős/erős	1,50
Gulyáskrém tubus	1,80
Gyalult tök 0,72	2,90

— Üvegárút is szállítunk —

ÚJDONSÁG!

MEGJELENT!

Tollas Tibor:

FORGÓSZÉLBEN

válogatott versek
A költő eddigi öt kötetének legjobb verseit és újabb költeményeit tartalmazó 250 oldalas könyv ára portóval együtt DM 30,—, vagy US \$ 14,—, vászon kötésben DM 38,—, vagy US \$ 17,—.

Megrendelhető a Nemzetőr címen:
Postfach 34 03 61, D-8000 München 34, BRD

Az előfizetési díjat
vagy könyvrendelések árát kérjük
Postacsekk-kontónkra vagy postán
(ne bankon!) keresztül átutalni!

Rupp László hites törvényszéki fordító, vállalatfordításokat magyarról németre és németről magyarra. Postfach 162. D-8000 München 1. — ☎ (0 89) 53 02 35.

Teológiai és Sporttudományi szakfordító magyar-német és német-magyar, valamint erdélyi honfitársaim számára román-német és német-román hiteles fordításokat vállal

SINKA ADÁM

törvényszéki hites okirattfordító és tolmács. Németországban tanácsadás állampolgári és menekültügyi kérdésekben.

Cím: **D-7512 Rheinstetten 1, Lindenstr. 16.**
Telefon: (07 21) 51 86 61 (17.00 órától.)

FIGYELEM!

Az „Életünk” új előfizetési ára
egy évre DM 18,—, tengerentúlról
légi postával DM 28,—.

Kérjük előfizetőinket az előfizetési-díjat lehetőleg **postacsekkkontónkra**, tengerentúlról pedig **ne bankon útján**, hanem eurócsékkben utalják át, mert a banklevonás igen nagy.

Megjelent!!!

A BEFEJEZETLEN FORRADALOM - 1956

Ez a tanulmánykötet egyedülálló írásokat tartalmaz az 1956-os magyar forradalom előzményeiről, lefolyásáról, történelmi jelentőségéről, kiegészítve eddig ismeretlen fényképek és dokumentumok közreadásával. A kötet szerzői: **Csonka Emil (†), Dénes Tibor (†), Gosztonyi Péter, Juhász László, Kádebó Tamás, Kocsis Gábor, Oltványi László, Révész László.**

A Svájci Magyar Irodalmi és Képzőművészeti Kör (SMIKK) kiadása, Zürich, 1982. A nyugati magyar művészek reprodukcióival illusztrált 244 oldalas könyv ára füzeve 30,— sFr / 15,— \$ + portó.
Megrendelhető: **SMTKK-VERSAND**
Postfach 87, CH-8037 Zürich.

Utazzék Rómába

Vadnay Zsuzsa útikalauzával

RÓMA MESÉLŐ KÖVEI

A rajzokkal illusztrált kis kötet legendákon, mondákon, történelmi pletykákon keresztül mutatja be az Örök Várost. Szép és olcsó ajándék! Ára DM 12,—, vagy US \$ 5,—, vagy ennek megfelelő valuta. Megrendelhető a vételár + portó beküldésével a szerzőnél: **S. Vadnay**, 13 Via Romerio, CH-6600 Locarno.

■ ÚJDONSÁG!

MEGJELENT!

Borbándi Gyula

A MAGYAR NÉPI MOZGALOM

— A harmadik reformnemzedék —

című könyve.

A szerző bemutatja a magyar társadalom és politika alakulását a 20. században, a szociográfiai irodalom kibontakozását, a népi írók irodalmi és politikai működését, a népi szellemű szervezetek, kiadók és lapok tevékenységét, a népiség szerepét a háború utáni és 1956-os eseményekben, hatását a mai Magyarország fejlődésére. Az 538 oldalas könyv ára 20,— US dollár, vagy 48,— DM. Megrendelhető az Életünk címen is.

HIRDETTEM AZ IGÉT!

Mindszenty szellemi végrendeletének ez a könyv az első gyöngye, amit kiadott a Mindszenty Alapítvány. — Írásaiból, beszédeiből és cselekedeteiből merített 60 oldalas „bevezetővel” látta el Közi Horváth József. A könyv tartalmazza legfontosabb körleveleit, írásait és beszédeit, amiket harcban a megszállókkal írt vagy mondott, valamint felejtethetetlen körútjain a világban szétszórt magyarokhoz intézett.

Legszébb ajándék!

Ára DM 25.— vagy \$ 10,— + portó.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Oberföhringer Str. 40.
D-8000 München 81
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38

Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkészseg.
Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc,
Seelsorger.

*

Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge,
Oberföhringer Str. 40,
8000 München 81,
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38.

Redakteur: **Dr. Harangozó Ferenc**.
Abonnement: DM 18,— pro Jahr und
nach Übersee mit Luftpost DM 28,—.

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengerentúlról, vagy ahol nincs magyar lelkész oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

Előfizetési ár egy évre DM 18,—
vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúlról légi postával DM 28,—
Lapzárta: a hónap 18-án.

Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postscheckkonto München:

Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80

Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,

Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70

Kath. Ung. Seelsorge „Életünk”.

Druck: Danubia Druckerei GmbH,
Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: Einem Teil dieser Auflage liegt bei: **Rundschreiben**. — A kiadvány egy részéhez körlevél van mellékelve.

ELŐFIZETŐINK ÉS HIRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkontónkra, hanem **Postacsekkkontónkra** kérünk: **Kath. Ungarn-Seelsorge** — Sonderkonto — München, **Postacsekkamt München**, Konto-Nr. **606 50-803**.

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

Mindszenty József: Hirdettem az Igét (1944-1975). — 300 oldal, vászonkötésben DM 25,— vagy \$ 12,—

Mindszenty József: Napi jegyzetek 480 o. vász. köt. DM 32,— \$ 15,—

Mindszenty József: Emlékirataim, 500 old., vász. köt. DM 40,— \$ 22,—

Kardinal Mindszenty: Erinnerungen 4. kiad. vász. köt. DM 40,— \$ 22,—

Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkönyv. DM 6,— \$ 4,—

Meszlényi Antal: Magyar Szentek és Szentéletű Magyarok, 300 o., egész vászonkötésben DM 20,— \$ 10,—

Az Irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 old., vékony köt. DM 15,— \$ 10,—

Szamosi József: Máriacelli emlékkönyv, képes kalauz 48 képpel, ebből 32 színes DM 12,— \$ 6,—

Szállításnál + portókölség.

Megrendelhető: az „Életünk”

kiadóhivatalánál

Oberföhringer Str. 40

D-8000 München 81, W. Germany

NEMZETŐR KÖNYVEK

Tollas Tibor: Forgószélben

Válogatott versek, 250 old. füzeve 30,—

vászonkötésben 38,—

Szoltsenyicin: Gulag I—II. Oroszból fordította Szenté Imre. Kötetenként 30,—

Rozanich István: A másik partról (versek) füzeve 12,—

Dálnoki Veress Lajos: Magyarország honvédelme a II. világháborúban (3 kötet) vászonkötésben 80,—

Megrendelhető a könyv árának beküldésével: **Nemzetőr**, Ferchenbachstr. 88, D-8000 München 50, BRD címen.

Még kapható

JUHÁSZ LÁSZLÓ

A HÉTTORONYTÓL KUFSTEINIG

— Magyar rabok idegenben —

című, 200 oldal terjedelmű, új könyve, korabeli dokumentációkkal, valamint a

„BURGENLAND”

történelmi útkalauz

második, javított kiadása.

Mindkét könyv megrendelhető **DM 25,—**

áron, a szerző címen:

Bülowstr. 10, D-8000 München 80

" É L E T Ü N K "

bécsi melléklete - 1984 február

Az egyházközségi tanácsválasztás kiértékelése.

A lo2 zárt borítékot a választási bizottság tagjai folyó hó 7-én Radnai atya jelenlétében bontották fel. 5 szavazat érvénytelen s a 97 érvényes szavazat a következő kimutatást adja:

1.)	Dr.Csermőy-Schneidt Ottó	64-	20-22.)	Takács Gizella	35
2.)	Bódi Ferenc	61	23-24.)	Dr.Szabados Péter	34
3.)	Hoyós István	52-	23-24.)	Török Zsuzsi	34
4-5.)	Aykler Zsigmondné	51	25.)	Kusztér Dezsőné	33-
4-5.)	Szöke-D. Róbert	51	26-27.)	Géczy József	32-
6.)	Bolza Ilona	50	26-27.)	Mikó Béláné	32
7.)	Krassay Pálné	49	28.)	Kornis Zsuzsa	31-
8.)	Csipkó László	47	29.)	Galambos Margit	27
9-10.)	Dr.Csernay Jenő	45	30.)	Schwarz Mátyás	26-
9-10.)	Toós Károly	45	31.)	Paksánszky Szilv.	24
11.)	Horváth Béla	43	32.)	Szalachy István	17
12-13.)	Cserkúti Dezsőné	41	33.)	Kecskés Illés	14
12-13.)	Retezár Mónika	41	34.)	Miller-A. Izabellal	13
14.)	Solyomváry Ilona	40--	35-42.)	Bornemisszáné	1
15.)	Tarnay Sándor	39	35-42.)	Just István	1
16-17.)	Markó Magdi	38	35-42.)	Kovács Béla	1
16-17.)	Onuska Gábor	38	35-42.)	Maleczky András	1
18.)	Hochbaum István	37	35-42.)	Pingitzerné	1
19.)	Szederkényi Ferenc	36	35-42.)	Széchenyi August	1
20-22.)	Bálint László	35	35-42.)	Szemerédiné	1
20-22.)	Kántor László	35	35-42.)	Takács Izabella	1

A kapott szavazatok száma melletti mínusz /- / jel, jelenti a jelöltet ért törlések számát. A lista végén 1-1 szavazattal azok szerepelnek, akiket a választók irtak fel kiegészítés-képpen. Előző közleményeinkben jeleztük, hogy a választó közgyűlést e hó 25-ig tartjuk meg. Az időközben felmerült terminusnehézségek - sajnos - bizonyos halasztást tesznek szükségessé: a választási közgyűlést

1984 március 9-én, pénteken d.u. 18.30 órakor tartjuk meg az Egyház-
község VII.ker. Döblergasse 2/I/30 b. alatti helyiségében.

Az erre hivatalos (fent felsorolt) résztvevők még külön értesítést kapnak.

Köszönjük hűveinknek eddigi részvételüket a választás előkészítésében, köszönjük sikeres munkánkhoz küldött jókívánságaikat. Kérjük a közgyűlés résztvevőit, hogy olyan egyháztanácsot indítsanak útjára, mely méltóképpen képviseli egyházközségünket, más közösségek, szervezetek, egyesületek felé és eredményes belső munkát végez.

Választási bizottság

Az örök hazába költöztek:

WIEDEMANN Ferencné, szül. Máté Mária, 1984 január 19-én, Bécsben 89. életévében. Példátadó, szelid türelemmel viselte hosszú betegségét.

LENKEI Géza, magyar kir. tüzérszázados, 71. életévében, 1984 február 2-án, Bécsben.

KLÉNER József, 80. életévében, Langenzersdorfbán, 1984 február 1-én, két fia választotta a papi pályát, lehetőleg minden egyházközségi rendezvényen résztvevő.

HORVÁTH Rezső, 32 éves, aki természetes szelid jóságával mindenkinek megnyerte a szimpátiáját, Kaiserebersdorfbán 1984 február 7-én autóbaleset áldozata lett. 3 gyermek veszítette el benne az édesapját.

Halott testvéreinknek adjon az Úr örök boldogságot.

K r ó n i k a

Dr. CSERMÖY-SCHNEIDT Ottó előadása Andrássy Gyuláról, a Monarchia volt külügyminiszteréről osztatlan tetszést és elismerést aratott. A lelkes közönség nyomban felkérte az előadót, hogy folytassa előadás sorozatát a nagy magyar államférfiakról. Alapos kutató munkája és választékos nyelvezete külön elismerést érdemel.

Nagybőjti lelkigyakorlataink vezetésére felkértük P.Dr. Békés Gellért római professzort, de nem találtunk olyan alkalmas lelkigyakorlatos házat, amely felkinálhatott volna olyan nagybőjti hétvéget, melyen Gellért atya még szabad lett volna. Ezért az idén a Pazneumban rendezünk lelkinapot április 1-én, vasárnap 15 órai kezdettel. A két elmélkedést és a 18 órai szentmisét Dr. Tóth József, a bécsi papnevelőintézet rektora fogja tartani. Erre vonatkozólag a következő számunkban fogunk beszámolni.

IME. Az Imádkozó Magyarok Egyesülete márciusi rózsafüzéres engesztelő imaóráját csütörtökön, március 1-én 18.30 órakor tartja a Singerstrasseban. Engesztelő imánkat ajánljuk fel a veszélyeztetett nemzetközi béke érdekében.

Német nyelvtanfolyam a Szent István Otthonban 7., Döblergasse 2/I/30 minden pénteken 17 órakor kezdődik.

A Zentralverband, azaz az Ausztriai Magyarok Csúcsszervezetének kiadásában megjelent "ÖRSÉG" című magyar falinaptára, magyar istentiszteletek alkalmával és az irodában, Stephansplatz 5. kapható: 30.- Schilling.

Szent István Otthon: 7., Döblergasse 2/I/30 b.

Minden vasárnap 16 órától játékdélután és könyvtár.

Magyar szentmisék vasár- és ünnepnap:

I.	Singerstr. 7.	P.Dr. Radnai Tibor	11 h
IX.	Pazmaneum, szombaton,	Prélat Valentiny Géza	18.30 h
XI.	Kaiserebersdorf	Főt. Antal Béla	11 h
	Traiskirchen, tábor	P.Szoállár Lajos	9.30 h

Magyar gyóntatás minden magyar istentisztelet előtt; továbbá

a Kapuzinerkirchenben (I., Neuermarkt) 7-8 h-ig naponta és
pénteken 14.30 h-tól - 18.30 h-ig. P.Dr. Radnai Tibor.

Für den Inhalt verantwortlich: P.Dr. Tibor Radnai, 1010 Wien, Stephanspl. 5.